

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto

Vuosikertomus 2001

UUDET NÄKÖALAT

Sitra edistää Suomen taloudellista hyvinvointia

- kehittämällä uutta ja menestyvää yritystoimintaa
  - rahoittamalla osaamisen kaupallistamista
- edistämällä kansainvälistä kilpailukykyä ja yhteistoimintaa

Sitra on itsenäinen edelläkävijä

- taloudellisesti riippumattomana
  - rohkean aloitteellisena
  - uusien asioiden tekijänä

Sitra on puolueeton vaikuttaja

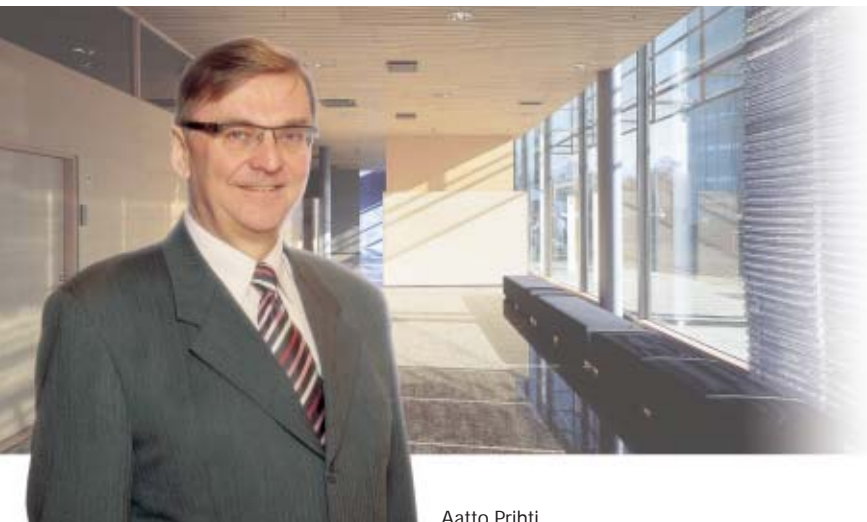
- tuottamalla tutkittua tietoa
- osoittamalla edessä olevia haasteita
- kehittämällä uusia ratkaisumalleja

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra on itsenäinen julkisoikeudellinen rahasto, jota eduskunta valvoo. Sitra pyrkii tutkimuksen, innovatiivisen toiminnan, koulutuksen ja yritysrahoituksen keinoin edistämään Suomen taloudellista hyvinvointia. Sitran toiminta rahoitetaan peruspääoman ja yritysrahoituksen tuotoilla.

SISÄLTÖ

Yliasiamies Aatto Prihti:	2-4
”Pienellä maalla monia suuria menestystekijöitä”	
”Ett litet land med många betydande framgångsfaktorer”	
Tutkimus, innovatiivinen toiminta ja koulutus	5–11
”Tiedosta ja toiminnasta menestyksen eväitä”	
Suomen malli tutkitusti ainutlaatuinen	
Systeeminen innovaatiopolitiikka vahvistaa kilpailukykyä	
OSKU tarjoaa seudullisen selviytymisstrategian	
Vuorovaikutteista valmennusta huomisen haasteisiin	
Uusia työkaluja perinteisille PK-yrityksille	
Yritysrahoitus	12–16
”Lupaavia yrityksiä autettava taantuman yli”	
Uusia malleja teknologiayritysten kansainvälistämiseen	
Bioala tarvitsee suurempia kertasijoituksia	
PreSeed rakentaa liikeidealle sillan pääomamarkkinoille	
Kohdeyritykset toimivat globaaleilla markkinoilla	17
Kansainvälinen aivotutkimus siirtyy Nexstim-aikaan	
IST:n terveysteknologia turvallisuuden ja hyvinvoinnin tukena	
Sitran tapahtumat 2001	18
Sitran julkaisut 2001	19
Sitran hallintoneuvosto ja hallitus	20
Sitra palveluksessanne	20
Tilinpäätös	21–34
Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2001	
Tuloslaskelma	
Tase	
Tilinpäätöksen liitetiedot	
Tilintarkastuskertomus	
Svensk resumé	35–41
Sitra 2001	
Resultaträkning	
Balansräkning	
Näkymiä Sitran horisontista	42–43
Sitran uudet näköalat 12.2.2001	44

”Pienellä maalla monia suuria menestystekijöitä”

Aatto Prihti

”Osaaminen ja sen ketterä hyödyntäminen luovat perustan kansalliselle menestymiselle”, Sitran yliasiamies **Aatto Prihti** korostaa.

”Osaaminen on ihmisissä ja heidän verkostoissaan, mutta ilman jatkuvaa uuden omaksumista se rapautuu. Oppimisen tarve kasvaa edelleen. Se asettaa Suomelle suuren koulutuksellisen haasteen.”

Prihtin mukaan sosiaalinen pääoma on osoittautunut paljon tärkeämmäksi kansakuntien menestystekijäksi kuin aiemmin kuviteltiin.

”Sosiaaliseen pääomaan kuuluva luottamus on suuri kilpailuetu, sillä verkottuvassa taloudessa yhteistyösuhteiden määrä kasvaa ja sopimusbyrokratia kuluttaa tehokkuutta. Suomalaiseen kansanluonteeseen kuuluu, että se, mikä luvataan, myös tehdään. Jos tämä luottamuspääoma pystytään säilyttämään myös verkostotaloudessa, siitä tulee meille vahva kilpailutekijä. Yhteisö, jossa ihmiset luottavat vahvasti toisiinsa, toimii joustavasti ja taloudellisesti.”

Prihti muistuttaa, että sosiaalinen pääoma tarjoaa yksilölle mahdollisuuden toteuttaa itseään kaikilla elämäntilanteilla: työyhteisössä, vapaa-aikana ja esimerkiksi yrittäjänä. Arjen innovatiivisuus tulisi nyt herättää kaikissa suomalaisissa. Tällä alueella käydään seuraava kansainvälinen kilpailu.

”Yhtä tärkeää on tietoisuus siitä, mistä ihminen saa apua ja turvaa vanhetessaan ja esimerkiksi sairauden tai työttömyyden kohdatessa. Hyvinvointi-

yhteiskunnan palvelut kuuluvat siten tärkeänä osana kansakunnan menestystekijöihin. Kansallinen yhtenäisyys edellyttää, että jokaisesta kansalaisesta huolehditaan arvokkaasti. Oikein rakennettu hyvinvointiyhteiskunta synnyttää menestymiseen tarvittavan innostuksen. Huipputeknologia tarjoaa uusia mahdollisuuksia myös hyvinvointipalveluiden tuottamisen tehostamiseen.”

Globalisoituneessa maailmassa on valtavasti rahaa, mutta se ei kohdistu julkiseen valtaan. Päinvastoin: Prihti arvioi, että monet perinteiset verotuskohteet – muun muassa alkoholi, tupakka ja autot – menettävät merkitystään harmonisoituvilla markkinoilla.

”Tuloverotustakaan ei voida pitää kovin korkealla, koska se karkottaa osaavimmat ihmiset maasta. Eikä yritystenkään pysyminen Suomessa ole enää itsestään selvää. Meidän tulee huolehtia talouden hyvästä kasvusta ja hyvinvointiyhteiskunnan kustannustehokkuudesta.”

Sitra lisää tutkimuksen ja koulutuksen avulla päättäjien ymmärrystä kansainvälisistä muutostrendeistä ja niiden merkityksestä Suomelle.

”Innovatiivisen toiminnan ja yritysrahoituksen keinoin tavoittelemme suomalaisen osaamisen entistä monipuolisempaa hyödyntämistä. Varsinkin innovatiivisten hankkeiden avulla on kokeiltu erilaisia ratkaisumalleja osaamisyhteiskunnan haittavaikutuksien, siis keskittymisen ja syrjäytymisen, eliminointiin”, Prihti sanoo.

”Yritysrahoituksen alueella aloitimme yhteistyössä Teknologian kehittämiskeskuksen kanssa uuden PreSeed-hankkeen, jolla pyrimme nopeuttamaan lupaavien alkavien yritysten rahoituksen saantia.”

Kertomusvuonna käynnistettiin myös Sitran oman toiminnan kansainvälinen arviointi. Sen avainkysymys kuuluu: tekeekö Sitra oikeita asioita oikein ja tehokkaasti?

”Valmistuttuaan vuoden 2002 syksyllä arviointi toivottavasti antaa uusia virikkeitä toimintamme kehittämiseen.”

Vuosi 2001 oli Sitrallekin taloudellisesti vaikea. Peruspääoman markkina-arvo aleni pörssikurssien

laskun vuoksi, ja yritysrahoituksen tuotot jäivät markkinatilanteen vuoksi vaatimattomiksi.

”IT-yritysten notkahdus keväällä vähensi Sitran tulleiden tietoteknologia-alan rahoitushakemusten määrää. Toisaalta muiden rahoitusvaihtoehtojen ehtyessä monet kokeilivat meidän halukkuuttamme riskirahoitukseen”, Prihti kuvailee yritysrahoituksen ilmapiirin muutoksia.

”Kun maailma ympärillämme muuttuu, Sitra tarkentaa toimintojaan ja painopisteitään uusien olosuhteiden mukaan. Sitran arvot pysyvät, mutta niiden sisältöjä ajankohtaistetaan. Meidän on työskenneltävä joka päivä sormi ajan valtimolla. Nyt pohdimme muun muassa sitä, mitä ennakkoluulottomuus tarkoittaa tänään Sitran työssä.”

Sitralaisille vuosi oli työteliäs ja tuloksellinen. Monet suuret hankkeet etenivät siihen vaiheeseen, jossa kokeiluja voidaan laajentaa tai lähteä vyöryttämään

laajempaan käyttöön. *Taitoteknologia*-hanke ja *Oppivat seutukunnat* ovat tällaisia esimerkkejä. Kansainvälisten vieraiden määrä kasvoi edelleen: Sitran asiantuntemus ja suomalainen osaaminen yleensäkin kiinnostavat päättäjiä sekä idässä että lännessä.

”Olemme toimineet koko vuoden uusissa tiloissa Helsingin Ruoholahdessa. Työskentely monessa kerroksessa on edellyttänyt useiden päivittäisten toimintamallien uudistamista. Toimivat ratkaisut ovat löytyneet joukkomme aktiivisen innostuksen ja innovatiivisuuden avulla. Lausun lämpimän kiitoksen Sitran hallintoelimille ja yhteistyökumppaneille, jotka ovat rohkaisseet ja tukeneet työtämme voimakkaasti. Työntäyteisenä vuotena Sitran henkilökunta on jaksanut hienolla tavalla toteuttaa tehtävänsä, kehittää osaamistaan ja kasvattaa yhteistä sosiaalista pääomaamme omaehtoisien kekseliäästi. Parhaat kiitokset siitä.”

” Ett litet land med många betydande framgångsfaktorer ”

”Kunnandet och dess smidiga utnyttjande utgör grunden för nationell framgång”, betonar Sitras överombudsman **Aatto Prihti**.

”Kunnandet finns hos människor och i deras nätverk, men detta kunnande förvittras om det inte fortgående förnyas. Behovet av inläring fortsätter att öka. Detta ställer Finlands utbildningssystem inför stora utmaningar.”

Enligt Prihti har det sociala kapitalet visat sig vara en mycket viktigare nationell framgångsfaktor än man tidigare trott.

”Det förtroende som ingår i det sociala kapitalet utgör en stor konkurrensfördel, eftersom antalet samarbetsrelationer i en nätverksekonomi växer, och av-

talsbyråkratin tar på effektiviteten. Ett typiskt finländskt nationellt karaktärsdrag är att man håller vad man lovar. Lyckas vi bevara detta förtroendekapital även i en nätverksekonomi, utgör det en stark konkurrensfaktor för oss. En sammanslutning inom vilken människor har ett starkt förtroende för varandra fungerar smidigt och ekonomiskt.”

Prihti påminner, att det sociala kapitalet erbjuder individen möjligheter att förverkliga sig själv inom livets alla områden: i arbetsgemenskapen, på fritiden och till exempel som företagare. Vardagskreativiteten borde nu väckas hos alla finländare. Det är inom detta område som nästa internationella konkurrens kommer att uppstå.

”Lika viktig är kännedom om var människan finner hjälp och trygghet när hon åldras och drabbas till exempel av sjukdom eller arbetslöshet. Välfärdssamhällets service är en viktig del av en nations framgångsfaktorer. Den nationella enigheten förutsätter, att varje medborgare får värdig omsorg. Ett ändamålsenligt välfärdssamhälle skapar entusiasm som leder till framgång. Högteknologin erbjuder nya möjligheter också för effektivare produktion av välfärdstjänster.”

Det finns mycket pengar i den globaliserade världen, men detta gäller inte den offentliga sektorn. Tvärtom: Prihti bedömer att betydelsen av t.ex. alkohol, tobak och bilar som traditionella beskattningsobjekt kommer att minska på de harmoniserade marknaderna.

”Ej heller kan inkomstbeskattningen förbli på en alltför hög nivå, eftersom den driver de mest kvalificerade människorna ut ur landet. Det är inte heller självklart att företagen kommer att stanna i Finland. Vi måste vara måna om välfärdssamhällets goda ekonomiska tillväxt och kostnadseffektivitet.”

Sitra bidrar till att genom forskning och utbildning öka beslutsfattarnas förståelse för de internationella förändringstrenderna och deras betydelse för Finland.

”Medelst innovativ verksamhet och företagsfinansiering strävar vi efter ett ännu mångsidigare utnyttjande av det finländska kunnandet. Speciellt med hjälp av innovativa projekt har vi testat olika modeller för att eliminera kunskapssamhällets negativa effekter såsom centralisering och utslagning”, säger Prihti.

”Inom området företagsfinansiering startade vi i samarbete med Teknologiska utvecklingscentralen (Tekes) ett nytt PreSeed-projekt, som siktar på snabba finansiering för lovande nystartade företag.”

Under verksamhetsåret påbörjades också en internationell utvärdering av Sitras egen verksamhet. Nyckelfrågan lyder: gör Sitra riktiga saker rätt och effektivt?

”När utvärderingen blir klar hösten 2002 ger den förhoppningsvis nya impulser till utvecklingen av

vår verksamhet.”

År 2001 var ur ekonomisk synvinkel ett besvärligt år även för Sitra. Grundkapitalets marknadsvärde minskade till följd av sjunkande börskurser, och intäkterna från företagsfinansieringen begränsades av marknadsläget.

”IT-företagens sviktande utveckling under våren ledde till ett minskat antal finansieringsansökningar från informationsteknologiområdet. Å andra sidan, när andra finansieringskällor sinade, testade flera företag vår villighet till riskfinansiering”, beskriver Prihti den förändrade atmosfären inom företagsfinansieringen.

”När världen omkring oss förändras, fokuserar Sitra sina åtgärder och tyngdpunkter enligt de nya omständigheterna. Sitras värden består, men deras innehåll aktualiseras. Vi får arbeta varje dag med fingret på tidens puls. Just nu funderar vi bland annat på vad fördomsfriheten i dagens läge innebär för Sitras arbete.”

För Sitras anställda har året varit arbetsamt och framgångsrikt. Flera stora projekt har avancerat till ett skede där de kan testas i större sammanhang och i praktiken. Som exempel på dessa kan nämnas *Hantverksteknologiprojektet* och projektet *Lärande regioner*. Antalet utländska besökare har fortsatt att öka: Sitras sakkunskap och det finländska kunnandet överhuvudtaget intresserar beslutsfattare både i öst och väst.

”Vi har under hela året varit verksamma i våra nya lokaler i Gräsviken i Helsingfors. Verksamheten sker på flera våningsplan, vilket har krävt förnyelse av flera dagliga arbetsmodeller. Fungerande lösningar har funnits tack vare vår personals aktiva entusiasm och innovationsförmåga. Jag vill uttrycka mitt varma tack till Sitras förvaltningsorgan och samarbetspartner, som kraftigt har uppmuntrat och stött vårt arbete. Under det arbetsdryga året har Sitras personal på ett fint sätt orkat genomföra sina uppdrag, utveckla sitt kunnande och genom spontan uppfinningsriktighet öka vårt gemensamma sociala kapital. Ett varmt tack för det.”

”Tiedosta ja toiminnasta menestyksen eväitä”

Sitran tutkimuksella, innovatiivisella toiminnalla ja koulutuksella on haastava päämäärä: tarjota tietoa ja toimintamalleja Suomen tulevaisuudentekijöille.

”Tuotamme yhteiskunnallisille päätöksentekijöille merkityksellistä tietoa kansallisten menestyst strategioiden kehittämiseen. Kokeilemme uusia toimintamalleja erityisesti julkisen ja yksityisen sektorin rajapinnassa”, johtaja **Kari Tolvanen** linjaa.

Sitran uusimmissa tutkimushankkeissa puredutaan Suomen rakenteellisiin haasteisiin sekä hyvinvointiyhteiskuntaa, riskiyhteiskuntaa, kulttuuria ja sosiaalista pääomaa koskeviin ongelmiin.

”Ryhdyimme pohtimaan Suomen riskejä jo keväällä 2001. Esiselvitykset ovat käynnissä. Rakenteellisista ongelmista nostamme esille ikääntymisen, työelämän muutokset ja aluekehityksen haasteet ja etsimme niihin ratkaisuja.”

Sitra on tutkinut verkostotaloutta 1980-luvulta asti. Tulokset ovat vaikuttaneet vahvasti suomalaisen talous- ja elinkeinopolitiikkaan, talouden tutkimukseen, yritysten johtamiseen ja tietoteknologian käyttöön teollisuudessa. Vuosina 2001–2002 toteutetaan *Uuden talouden haasteet* -tutkimushanke. Tutkimus analysoi talouden dynamiikkaa, kuvaa Suomen siirtymistä uuteen talouteen ja nostaa esiin talous- ja yhteiskuntapolitiikkaan kohdistuvia haasteita. Hankkeen väliraportti, *Uuden talouden loppu?*, ilmestyi lokakuussa 2001.

Päätäjien koulutustoiminnan tarpeita kartoitetaan Tolvasen mukaan aidosti käymällä vuoropuhelua koulutettavien tahojen kanssa. Sitran mittava koulutus- ja kehitysohjelma *Suomi 2015* on tuottanut jo paljon hyviä ideoita yhteiskunnalliseen käyttöön. Kuuden kurssin ohjelma päättyy vuonna 2003.

Workshop-työskentely tutkimuksen tueksi

Sitra alkoi vuonna 2001 kokeilla tutkimusten ja selvitysten tukena workshop-menetelmää. Sillä tähdätään mahdollisimman nopeaan tiedon tuottamiseen.

”Tieteellisessä tutkimuksessa on noudatettava tiettyjä metodeja. Jos ongelman ratkaisemisessa tarvitaan tietoa ripeästi, raskaan tutkimuksen tie saat-

Kari Tolvanen

taa olla liian hidas”, Tolvanen perustelee.

”Workshop-työskentelyyn osallistuvat tutkijoiden ohella eri organisaatioiden asiantuntijat, tutkittavaan asiaan liittyvät päätöksentekijät ja käytännön toimijat. Workshoppeissa ei pyritä yhteen ainoaan touteen, ratkaisuvaihtoehtoja voi olla useita. Tutkijat työstävät tuloksista loppuraportin, josta keskustellaan julkistamisen jälkeen erityisryhmille järjestettävissä miniseminaareissa.”

Vuonna 2001 käynnistettiin kaksi workshop-ryhmää. Toinen etsii koulutuksesta vastauksia työelämän murroksen haasteisiin, toinen linjaa hyvinvointiyhteiskunnan kehitysvaihtoehtoja.

Uudet ideat testipenkissä

Innovatiivisilla kokeiluhankkeilla testataan yhteiskunnallisiin haasteisiin kehitettyjen uusien toimintamallien toimivuutta käytännössä. Maailmantalouden murroksen takia korkean teknologian yritykset ja työpaikat keskittyvät harvoihin kasvukeskuksiin. Suuri osa maasta kärsii nuorten, hyvin koulutettujen työntekijöiden muuttotappioista, jotka rapauttavat veropohjaa ja palvelurakennetta. Myös suurimpien kaupunkien sisäinen eriarvoisuus ja sosiaaliset ongelmat ovat kasvaneet.

”Innovatiivisten hankkeiden strateginen painopiste on siirtynyt sosiaalisen ja alueellisen eriarvoi-

suuden vähentämiseen”, Kari Tolvanen sanoo.

”Hankkeistamme *Oppivat seutukunnat ja Taitoteknologia* on todettu toimiviksi. Ne ovat valmiina levittäytymään koko maahan. Laajenuksessa tarvitaan useita rahoittajia ja muita toimijoita.”

”Syksyllä 2001 teimme haastattelututkimuksen, jossa selvitimme IT-yritysten halukkuutta teettää etätöitä kasvukeskusten ulkopuolella. Kiinnostusta oli yllättävän paljon, mutta laatuvaatimukset ovat kovat. Nyt selvitämme neljällä pilottialueella, millaista osaa-

mista on tarjolla. Olemme valmiit rakentamaan työnantajan ja etätöiden tekijän välille NetCentereitä ja työpajoja. Ne voivat tuoda uutta puhtia aluekehitykseen, kun ihmisten ei tarvitse muuttaa työn perässä kasvukeskuksiin.”

Sitra käynnistää yhdellä pilottialueella vuonna 2002 Innoklubi-toiminnan, jossa varsinkin nuorille tarjotaan mahdollisuus innovaatioiden kehittelyyn. Innoklubissa he voivat kokeilla ideoitaan käytännössä ja tehdä taustaselvityksiä.

SUOMEN MALLI TUTKITUSTI AINUTLAATUINEN

”Tietoyhteiskunnasta on tullut Suomelle kansainvälinen identiteetti. Se ei ole meille vain yhteiskunnan uusi kehitysvaihe vaan kansallisen menestyksen merkkipaalu”, tutkimusjohtaja **Antti Hautamäki** siteeraa professori Manuel Castellsin ja tohtori Pekka Himasen tutkimusta *Suomen tietoyhteiskuntamalli*, jonka Sitra julkaisi syyskuussa 2001.

”Suomalaisen mallin kansainvälisesti kiinnostavimpia piirteitä on se, että meillä hyvinvointivaltio toimii kilpailukyyn vahvistajana. Hyvän elämän tarjoaminen kaikille ja syrjäytymisen ehkäisy tukevat talouden kehitystä eivätkä vain rasita verotusta. Suomeen on luotu hedelmällinen tietoyhteiskunnan ja hyvinvointiyhteiskunnan yhdistelmä. Valtio on keskeinen tietoyhteiskunnan toimija, joka vaikuttaa myönteisesti sekä elinkeinoelämään että kansalaisyhteiskuntaan.”

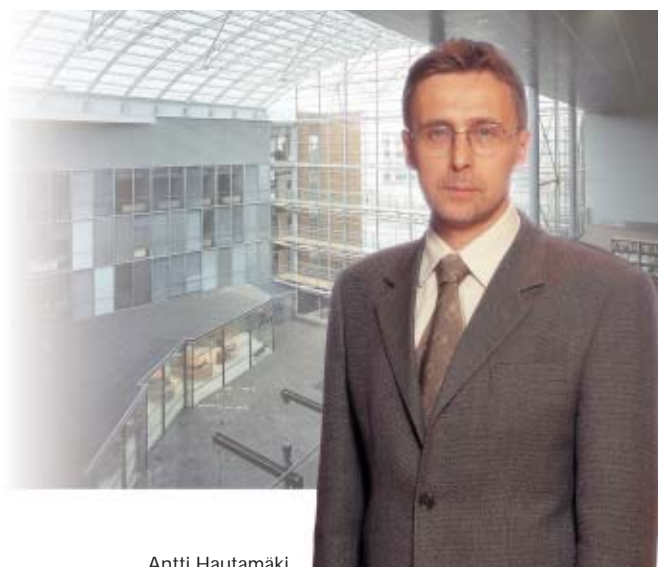
”Suomalainen tietoyhteiskunta on kehittynyt erittäin nopeasti ja saanut osakseen kasvavaa kansainvälistä huomiota. Pohjoismaiden hyvinvointivaltio on kyennyt yhdistämään huippuluokan kilpailukyyn suureen yhteiskunnalliseen vastuuseen.

Suomi on maailman johtavia valtioita kilpailukyvyssä, ja talouden globaalista hidastumisesta huolimatta menestymme kohtalaisesti myös bruttokansantuotteen, pörssin markkina-arvon ja tuottavuuden kasvuprosenteilla arvioiden. Yhdistyneiden kansakuntien Human Development Report 2001 sijoitti Suomen maailman teknologisesti edistyneimmäksi maaksi.”

Manuel Castells

Penlli Koskinen

Antti Hautamäki

Millaisessa Euroopassa elämme vuonna 2020?

Euroopan kehitys ja tulevaisuus ovat Sitran tutkimuksessa keskeisiä teemoja.

”Sitra on kansallinen organisaatio, mutta Suomen EU-jäsenyys on muuttanut toimintaympäristöämme. Monet aiemmin kansalliset asiat ovat nyt eurooppalaisia. Hyvinvointivaltiomme tulevaisuus ei ole enää vain suomalaisten käsissä”, Hautamäki muistuttaa.

Sitra on teettänyt Eurooppa-teemasta useita tutkimuksia. Parhaillaan on käynnissä *Eurooppa 2020*, Sitran ja Brysselissä toimivan Centre for European Policy Studies -tutkimuslaitoksen (CEPS) yhteishanke.

”Tutkimuksessa keskitytään Euroopan unionin itälaajentumisen vaikutusten erittelyyn, pienten val-

tioiden rooliin unionissa sekä unionin huippukousten tulosten tulkintaan”, Hautamäki sanoo. ”Pääpaino on lähitulevaisuuden arvioinnissa: millainen Euroopan unioni on laajennuttuaan, kun uusia maita on tekemässä päätöksiä ja jakamassa resursseja. Eurooppa 2020 on nimenomaan käytännön tarpeita palveleva hanke, jossa hyödynnetään sekä tutkimustietoa että tuoreita kokemuksia.”

Tutkimuksen ensimmäinen vaihe päättyi kesäkuussa 2002.

Suomi muutosten edellä

Sitran tutkimustiimi hahmottaa tulevaisuuden muutoksia. Antti Hautamäen raportti *Suomi muutosten edellä* valmistui syksyllä 2001. Siinä eritellään yhteiskunnan ja sen toimintaympäristön globaaleja ja paikallisia muutoksia ja nimetään Suomen tulevaisuuden keskeisiä haasteita. Talouden lisäksi Hautamäki nostaa esiin arvojen, kulttuurin ja sosiaalisen pääoman merkityksen yhteiskunnan kehitykselle.

”Juuri sosiaalisen pääoman heikkeneminen on yksi Suomen kehityksen riskitekijä. Kun se yhdistyy Suomen rakenteellisiin ongelmiin, kuten ikääntymiseen, työttömyyteen ja negatiiviseen aluekehitykseen, käsissämme on pian ongelmavyöhyte. Nyt tarvitaan rakenteellisia uudistuksia ja rohkeutta rakentaa Suomeen uusi hyvinvointivaltio”, Hautamäki kiteyttää.

Vuonna 2002 käynnistyvissä hankkeissa analysoidaan muun muassa ikääntymisen taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia, kulttuuripääomaa elinkeinoelämän vahvistajana, monikulttuurisuutta ja maahanmuuttopolitiikkaa, osaamisen vaikutusta talouden kasvuun sekä perheen ja työelämän yhteensovittamista.

”Suomalainen talouselämä tarvitsee eettistä vastuuta, kykyä ymmärtää erilaisia ihmisiä ja kulttuureja, humaania näkökulmaa, ihmistä kunnioittavaa johtajuutta. Valmistelemme päätöksentekijöitä vartumaan ajoissa muutoksiin.”

SYSTEMINEN INNOVAATIOPOLITIikka VAHVISTAA KILPAILUKYKYÄ

”Suomen innovaatiojärjestelmä on kansainvälisessä vertailussa erittäin kilpailukykyinen: yksi OECD-maiden parhaista. Globaalin kilpailun kiristyessä Suomen on kuitenkin jatkuvasti kehitettävä omaa osaamistaan. Myös toimintaympäristön muutokset edellyttävät jatkuvaa uudistumiskykyä”, innovatiivisen toiminnan johtaja **Timo Hämäläinen** sanoo.

Kansallisen innovaatiojärjestelmän tutkimusohjelma valmistui syksyllä 2001. Sen 12 osahankkeessa tutkittiin monitieteisesti muun muassa jaettua asiantuntijuutta, bio- ja tietoteknologian sektorien innovaatiotoimintaa, tietointensiivisiä yrityspalveluja, matalan teknologian innovaatioita sekä uudentyyppisiä työsuhteita innovaatioiden kannalta. Tavoitteena oli tunnistaa Suomen heikkoudet ja esittää käytännön parannusehdotuksia.

Moderni innovaatioprosessi on verkostoyhteistyötä yli rajojen

”Ohjelmassa innovaatioita tarkasteltiin verkostoitumisen näkökulmasta, sillä parhaat ideat eivät enää synny yksittäisten keksijöiden tutkijankammioissa vaan yhä useammin monien toimijoiden – yritysten ja asiantuntijoiden – välisissä yhteistyöverkoissa. Tie-

Timo Hämäläinen

don yhdistely edellyttää yhteistä viitekehikkoa, osittain päällekkäistä tietovarantoa ja luottamusta eli sosiaalista pääomaa. Näiden luominen vaatii yleensä pitkäjänteistä tiivistä vuorovaikutusta ja kommunikaatiota.”

Yritysten innovaatioprosessit ovat monimutkaisia ja epävarmoja. Hämäläisen mukaan julkisella valalla on tärkeä rooli verkostojen toiminnan tukijana, koska verkostoitumiseen liittyy markkinoiden toi-

mintaongelmia. Myös julkisen sektorin perinteisiä toimintamalleja joudutaan uudistamaan.

”Yhteiskunnan toimintaympäristön perusteellinen ja nopea muutos vaatii horisontaalista yhteistyötä ja tehokasta koordinoitua politiikan eri lohkojen kesken. Tähän työhön tarvitaan uusia välineitä ja ratkaisuja.”

Koko yhteiskuntaa uudistettava

Suomessa on perinteisesti korostettu teknologiaa innovaatioita ja menestytty niiden varassa hyvin.

”Teknologinen edelläkävijyys ei kuitenkaan riitä menestymiseen maailmantalouden murroksessa, joka muuttaa teollisuusmaiden toimintaympäristöä nopeasti ja perusteellisesti. Taloudellisten ja teknologisten innovaatioiden ohella Suomessa tarvitaan yhteiskunnallisia innovaatioita. Koko yhteiskuntaa on pystyttävä uudistamaan, jotta Suomi pysyy kehityksen eturintamassa.”

Hämäläisen mukaan Suomessa tarvitaan enemmän innovaatiopolitiikkaa koskevaa tutkimusta. Valokeila tulisi suunnata tiedon tuottamisprosesseista tiedon leviämisen- ja hyödyntämisesseihin ja yhteiskuntatieteet pitäisi integroida vahvemmin tutkimukseen mukaan.

Innovaatiojärjestelmän tutkimushankkeiden tulokset on kiteytetty yhdeksään haasteeseen:

1) yritysten sisäinen teknologinen ja organisa-

tion uudistuminen; toimintaympäristön murros edellyttää uusia toimintamalleja

2) perinteisten teollisuudenalojen modernisointi; innovaatioprosessit toimivat vanhoilla toimialoilla eri tavalla kuin high tech -yrityksissä

3) osaamisintensiivisten liike-elämän palveluiden kehittäminen; nämä innovaatiojärjestelmän kannalta keskeiset palvelut ovat vielä Suomessa heikosti kehittyneitä

4) yritysten välisten verkostojen tukeminen; verkostojen kilpailukyky ratkaisee yritysten menestymisen

5) perustutkimuksen ja yliopisto-opetuksen vahvistaminen; innovaatio toiminta tarvitsee vahvan tieto- ja osaamis pohjan

6) koulutusjärjestelmän, erityisesti ammattikoulutuksen uudistaminen vastaamaan nopeasti muuttuvan työelämän vaatimuksia

7) sosiaalisen syrjäytymisen estäminen; nopean teknologisen kehityksen varjopuoli on sosiaalisen eriarvoisuuden kasvu

8) alueiden välisen yhteistyön kehittäminen; pienen maan innovaatiopolitiikan on tuettava yhteistyötä yli alueellisten rajojen

9) uusien välineiden kehittäminen innovaatiopolitiikan koordinoinnin tueksi; esimerkiksi teknologian ennakoitua ja arvioitua tai benchmarkingia ei Suomessa ole vielä käytetty järjestelmällisesti.

OSKU TARJOAA SEUDULLISEN SELVIITYMISSTRATEGIAN

Sitra käynnisti vuoden 2001 alussa *Oppivat seutukunnat* (OSKU) -kehittämisprojektin, jonka tavoitteena on tuoda tietoyhteiskunta eri puolille Suomea paikallisten asukkaiden omilla ehdoilla. OSKU hyödyntää Pohjois-Karjalassa vuosina 1998–2000 toteutetun Oppiva Ylä-Karjala -hankkeen tuloksia.

Oppiviksi seutukunniksi pyrki 21 aluetta eri puolilta Suomea: muuttotappioista kärsiviä syrjäseutuja ja syrjäytymisen uhkaamia kaupunkilähiöitä. Niistä valittiin Pieksämäen seutu, Turunmaan saaristo, Pohjois-Lappi, Kainuu, Itä-Uusimaa, Padasjoen seutu sekä Itä-Turun ja Helsingin Maunulan kaupunginosat. Ensimmäiset pilottihankkeet käynnistettiin keväällä 2001.

OSKU on Sitran kaikkien aikojen suurin hanke. Päärahoittajana Sitran osuus on vuosina 2001–2003

noin 10 miljoonaa euroa. Rahoitukseen osallistuvat myös alueelliset organisaatiot, muun muassa kunnat ja elinkeinoelämä.

OSKU luottaa naapuriapuun

”OSKU-projektissa tietoyhteiskuntaa ei tuoda alueille ylhäältäpäin eikä valmiina pakettina. Kansalaisverkko on paikallinen virtuaaliyhteisö, alueen tietoyhteiskunnan sydän. Asukkaat tuottavat itse sen sisällön. He keskustelevat ja liikkuvat verkossa omilla nimillään”, projektijohtaja **Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma** kuvailee.

”Kansalaisverkko tuo erillisten kioskipisteiden avulla jokaisen kuntalaisen ulottuville ilmaisen mahdollisuuden omaan sähköpostiin ja esimerkiksi omien Internet-sivujen tekemiseen.”

Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma

Alueen työttömistä koulutetut atk-tukihenkilöt kouluttavat asukkaat kansalaisverkoston käyttäjiksi. Nämä vertaiskouluttajat tuntevat alueen, ihmiset ja olosuhteet ja sopivat parhaiten opastamaan muita.

”Jatkuvuus varmistetaan valitsemalla OSKUn projektipäälliköt, ohjausryhmät ja kouluttajat paikallisten asukkaiden joukosta. He puhuvat samaa kieltä ja osaavat eläytyä koulutettavien tilanteeseen. Oppimiskynnyksen tulee olla mahdollisimman matala.”

Sisältöprojekteissa monia kumppaneita

OSKU-projektissa pyritään keräämään yhteen paikallinen tietoteknologiaosaaminen ja rakentamaan toimivia tietoyhteiskuntakäytäntöjä yhdessä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Sisältöprojekteilla tuetaan alueprojekteja. Esimerkiksi Itä-Turussa käynnistetään maahanmuuttajien tietoyhteiskuntaprojekti ja Maunulassa toteutetaan yhdessä kirkon kanssa seurakuntalaisille suunnattuja hankkeita. Pieksämäen seudulla kehitetään lapsiperheille tarkoitettuja palveluja yhdessä Mannerheimin Lastensuojeluliiton kanssa. Itä-Uudellamaalla pienet seurakunnat verkotetaan keskenään, jotta ne voivat toimia yhdessä. Turunmaalla ja Padasjoen seudulla kehitetään kesäasukkaiden palveluprojektia yhdessä alueen yrittäjien kanssa. Suunnitteilla on myös PK-yrittäjyyttä kehittävä projekti erityisesti pienyrityksille.

OSKU antaa tilaa kansalaisten luovuudelle.

”Luotamme vahvasti siihen, että asukkaat itse miettivät, mitä perinteisiä toimintoja voitaisiin tehdä uudella tavalla tietoteknologiaa hyödyntäen. Olemme avoimia kaikille ideoille. Uskon, että OSKUn myötä syntyy myös seutuverkkoja, joissa on mukana useita kuntia. Niihin voidaan luoda esimerkiksi virtuaalisia hallintopalvelukeskuksia”, Mäki-Lohiluoma visioi.

VUOROVAIKUTTEISTA VALMENNUSTA HUOMISEN HAASTEISIIN

”Sitra perehdyttää päättäjiä koulutuksella kansallisesti ja kansainvälisesti tärkeimpiin tulevaisuuden näkymiin. Haluamme varmistaa heidän osaamisensa muuttuvassa maailmassa”, koulutusjohtaja **Tapio Anttila** sanoo.

Koulutus- ja kehitysohjelma *Suomi 2015* tähtää ylimmän tason päättäjien tietojen, taitojen, valmiuksien ja verkostojen kehittämiseen suomalaisen yhteiskunnan tulevaisuutta koskevista asioista. Sekä osanottajat että seminaarien esiintyjät edustavat oman alansa huippua. Ohjelma sisältää kaikkiaan kuusi kurssia vuosina 2000–2002 sekä niiden yhteisen päätöseminaarin vuonna 2003.

Osanottajat vaikuttavat omalla asiantuntijapainoksellaan työskentelyn etenemiseen ja sisältöön. Samalla he saavat tietoa, näkemyksiä ja vaikutteita

toisiltaan ja kurssin aikana kuultavilta huippuasiantuntijoilta. Verkkopohjainen oppimisympäristö FutureNet tukee ohjelmaa seminaarien välisenä aikana ja loppuraportin valmistelussa.

Vuonna 2001 käynnistyivät kurssit 3 ja 4. Osanottajiksi kutsuttiin suomalaisen yhteiskunnan keskeisiä päättäjiä politiikan, julkishallinnon, elinkeinon elämän, etujärjestöjen ja tieteen aloilta.

”Kolmas kurssi luovutti raporttinsa kesäkuussa 2001. Siinä keskitytään tietoteknologian saavutusten hyödyntämiseen, osaamisen ja koulutuksen haasteisiin, tasapainoon inhimillisen elämän ja kilpailuyhteiskunnan paineiden välillä, yrittäjyyteen kannustamiseen ja hyvään elinympäristöön”, Anttila kertoo.

”Neljäs kurssi korosti turvallisuuden ja terveiden arvojen merkitystä tulevaisuuden kehityksessä ja rat-

Tapio Anttila

kaisuissa. Se pohti Suomen kilpailukyvyyn osatekijöitä, hyvinvointiyhteiskunnan haasteita, yrittäjyyttä, osaamista ja innovaatioita sekä päätöksentekoa. Neljännen kurssin raportti julkistettiin tammikuussa 2002.”

Kurssit 1–3 pitivät ensimmäisen seminaarinsa Yhdysvalloissa Washington D.C:ssä. Neljännen kurssin ensimmäinen seminaari järjestettiin syyskuun alussa länsirannikolla Silicon Valleyn alueella. Sen pääteemana olivat innovaatiojärjestelmät. Kevättalvella 2002 käynnistyvä kurssi 5 kokoontuu ensimmäiseen seminaariinsa Pekingiin.

”Kaukoidän ja erityisesti Kiinan merkitys on kasvanut Suomenkin talouselämässä. Kiina tuli äskettäin Maailman kauppajärjestön WTO:n jäseneksi, ja sen painoarvo globaalissa kehityksessä tulee kasvamaan entisestään”, Anttila listaa syitä uuden ilmansuunnan valintaan.

Venäjän tulevat päättäjät Sitran opissa

Sitra järjesti syksyllä 2001 venäläisille tulevaisuuden päättäjille ensimmäisen *Russian Future-Makers in Finland*-kurssin, jossa heidät perehdytettiin suomalaisen yhteiskuntaan ja sen eri instituutioiden toimintaan. Viikon pituiseen koulutukseen osallistui parikymmentä 25–40-vuotiasta päättäjää ja asiantuntijaa julkiselta ja yksityiseltä sektorilta, etujärjestöistä ja yliopistoista. Uuden sukupolven vaikuttajat keskustelivat suomalaisten asiantuntijoiden kanssa, tekivät ryhmätöitä ja kävivät yritysvierailuilla. Ryhmä tutustui Oulussa siihen, miten pohjoisesta pikkukaupungista on eri tahojen yhteistyöllä rakennettu menestyvä ja maailmalla mainetta niittänyt teknologiaihme.

”Pyrimme venäläisten kanssa aitoon vuoropuheluun. Halusimme tarjota kurssilaisille tuhdin pakeitin Suomi-tietoutta, joka lisäisi heidän ymmärrystään ja avaisi heille mahdollisuuden verkostojen luomiseen suomalaiseen yhteiskuntaan. Kurssi huipentui tapaamiseen tasavallan presidentin Tarja Halosen kanssa.”

Suomi 2015 -ohjelman 4. kurssi aloitti työskentelynsä USA:n länsirannikolla ns. Piilaaksossa. Professori Gary Hamel peräänkuulutti radikaaleja innovaatioita.

UUSIA TYÖKALUJA PERINTEISILLE PK-YRITYKSILLE

Sitran vuonna 1999 käynnistämässä *Täitoteknologia*-hankkeessa (Täitek) on ollut kolme pilottihanketta: laukut ja nahkatuotteet, soitinrakennus ja julkitilasisustaminen. Niiden tavoitteena oli vauhdittaa käden taitoihin perustuvia toimialoja kansainväliseen kasvuun markkinalähtöisellä liiketoiminnalla ja verkostoyhteistyöllä.

”Keväällä 2001 Sitra yhdessä laukkualan yritysten kanssa palkkasi ammattimuotoilijoita uudistamaan mallistojaan kansainvälisen kysynnän mukaisiksi. Ensimmäisenä syntyi golfhenkinen Easy Driver -tuoteperhe, jossa on parikymmentä tuotetta. Sen markkinat ovat sekä kotimaassa että maailmalla”, johtaja **Heikki Ojanperä** sanoo tyytyväisenä.

”Teimme yrittäjien kanssa myös liiketoimintasuunnitelmia ja keskustelimme tarvittavasta ‘vientiveturista’ eli yrityksestä, joka hoitaisi uusien tuotemallistojen myynnin, kansainvälisen markkinoinnin ja logistiikan. Kehitystyö jatkuu vuonna 2002.”

Keväällä 2001 Sitra teki soitinrakentajien kanssa Keski-Euroopassa markkinatutkimuksen, jolla karotettiin suomalaisten soitinten tunnettuutta ja mahdollisuuksia kansainvälisillä markkinoilla.

”Suomalaisilla laatusoittimilla on kysyntää, mutta yritykset eivät olleet vielä kypsiä soveltamaan kansainvälistä kehitysmallia omaan toimintaansa. Päätimme yhdessä luopua toistaiseksi tästä hankkeesta”, Ojanperä kertoo.

Julkitilasisustaminen-projekti jatkuu ja keskittyy laadukkaiden kongressi- ja kokoustilojen sisustamiseen avaimet käteen -periaatteella. Mukana on viisi yritystä ja sisustusarkkitehtitoimisto.

”Teimme syksyllä laajan selvitystyön Saksassa löytääksemme hankkeeseen sopivan yhteistyökumppanin. Tavoite on solmia yhteistyösopimus vuoden 2002 aikana.”

Perinteisistä PK-yrityksistä kansainvälisiä menestyjiä

Sitrassa on päätetty hyödyntää Täitoteknologia-hankkeen hyviä kokemuksia myös perinteisen PK-yritystoiminnan uudistamisessa.

Heikki Ojanperä

”Kotimarkkinoiden kansainvälistyminen koskettaa kaikkia PK-yrityksiä. Yhteistyö ja verkottuminen kasvavat niissä yhä keskeisemmiksi menestyksen tekijöiksi”, Ojanperä muistuttaa.

”PK-yritykset eivät vielä tunne eivätkä käytä kaikkia uuden teknologian mahdollisuuksia kilpailukykyä parantamisessa. Siksi on ensin löydettävä selkeä liiketoiminnallinen tarve ja laadittava sen perusteella verkostolle ja sen yrityksille liiketoimintasuunnitelma, jonka pohjalta hankitaan uutta teknologiaa.”

Kehitys- ja rahoituskelpoisia PK-verkostoja karotettiin syksyllä 2001. Samaan aikaan käynnistettiin neuvottelut Finpron, Finnveran, kauppa- ja teollisuusministeriön, Tekesin, TE-keskusten ja Suomen Teollisuussijoitus Oy:n kanssa.

”Tavoitteena on rakentaa käytännönläheinen yhteistyömalli, jossa jokaisella julkisella kehittäjällä ja rahoittajalla on oma roolinsa”, Ojanperä sanoo.

”PK-yrityksiä on melko tasaisesti ympäri maata. Niiden menestys merkitsee kotiseudulle työpaikkoja ja elinvoimaisuutta. Hankkeemme tukee myös aluekehitystä”, Ojanperä sijoittaa perinteisen PK-yritystoiminnan kehittämisen yhteiskunnallisiin kehityksiin.

”Lupaavia yrityksiä autettava taantumasta yli”

Olli Lindblad

Vuoden 2000 syksystä lähtien pääomasijoitustoiminnan ympäristö on perusteellisesti muuttunut. Yhdysvalloissa markkinatunnelma on pessimistinen. Euroopassa teknohuuma on haihtunut.

”Yhdysvaltojen talouskasvun nopea pysähdys vaikutti pääomasijoitustoimialaan vähintään yhtä voimakkaasti kuin pörssimarkkinoihin. Yhdysvalloissa pääomasijoittamisessa on näkynyt rajuja muutoksia. Sieltä ongelmat heijastuivat nopeasti myös Eurooppaan. Täällä negatiiviset vaikutukset eivät ole olleet kuitenkaan yhtä voimakkaita kuin Pohjois-Amerikassa”, asiamies **Olli Lindblad** analysoi rahoitusvuotta 2001.

Suomessakin markkina on hiljentynyt. Varsinkin irtautumismahdollisuudet ovat heikentyneet merkittävästi ja rahastojen tuotot ovat romahtaneet. Uusien rahastojen kerääminen on vaikeutunut.

Lindbladin mukaan Sitran pääomasijoitustoiminnassa markkinatilanne ei ole näkynyt hankkeiden määrässä, laadussa kylläkin. Sitran hankekanta on ollut edellisen vuoden tasolla, samoin tehdyt suorat sijoitukset. Suurimmat muutokset näkyivät yritysten irtautumisissa: onnistuneita irtautumisia toteutui paljon vähemmän kuin kahtena aikaisempina vuonna.

Kun yritysten kehityssuhteet eivät ole toteutuneet, Sitran sijoitussalkun kierto on hidastunut ja kohdeyritysten jatkorahoituksen tarve kasvanut.

”Vuoden 2001 ilmiö oli varsinkin väliaikaisen rahoituksen tarpeen kasvu, kun suuremmat rahoituskierrokset joko viivästyivät tai jäivät kokonaan toteutumatta”, Lindblad sanoo.

Tuotoilla laiha vuosi

”Nykyinen talouden taantuma tulee näkymään Sitran yritysrahoituksen toiminnassa vähintään parin vuoden ajan. Irtautumistuottoja sekä suorista sijoituksista että rahastoista joudutaan odottamaan, ja tuotot yritysmyyneistä jäävät pienemmiksi kuin aiempina hyvinä vuosina. Myönteisenä voidaan pitää sitä, että uusien sijoituskohteiden arvostukset ovat palanneet realistiselle tasolle”, Lindblad arvioi.

”Tänä aikana on tärkeintä hallita sijoitussalkkua siten, että lupaaville yrityksille varmistetaan rahoitus taantumasta yli ja samalla irrottaudutaan hallitusti niistä yrityksistä, joilla ei ole riittävää kehityspotentiaalia normaalissa markkinatilanteessa. Tehtävä on vaativa.”

Lindblad sanoo, että pääomasijoittajien soveltaemat ehdot ovat selvästi kiristyneet.

”Yritysten arvostukset ovat pudonneet jopa 50–80 prosenttia sekä ensi- että jatkosijoituksissa. Lisäksi pääomasijoittajat lähes aina turvaavat omaa asemaansa muun muassa sijoittajien etuoikeudella irtautumistilanteessa ja omistusosuuden säilyttävillä lausekkeilla.”

Taantuma hermistää varovaisuuteen.

”Tulemme arvioimaan vielä tarkemmin rahoitusta hakevien yritysten liiketoiminnan mahdollisuuksia. Jokaiselta yritykseltä edellytetään selkeää liiketoimintasuunnitelmaa, realistista irtautumissuunnitelmaa ja riittävää tuottotavoitetta”, Lindblad linjaa.

”Markkinoilla tapahtuvat heilahtelut eivät kuitenkaan muuta merkittävästi Sitran yritysrahoituksen perusstrategiaa. Meidän tehtävämme on edelleen synnyttää ja kehittää Suomeen kansainvälisesti kilpailukykyistä ja kannattavaa yritystoimintaa.”

Katse uusiin rahoitusmaisemiin

Sitran yritysrahoitus toteutuu neljässä asiantuntijatiimissä: teknologia, Life Sciences, aluetoiminta ja PreSeed. Sitran yhteistoiminta sekä julkisten että yksityisten sijoittajien kanssa on tehostunut entisestään. Sitran salkusta jo noin puolet on yhteissijoituksia.

”Sitran rahastosijoituksiin liittyy aina yhteistyö. Keräämme kokemuksia ja etsimme toimivia yhteistyömalleja”, Lindblad toteaa.

”Teknologian alueella informaatioteknologian toimialat ovat kärsineet eniten. Olemme alkaneet kartoittaa uusia teknologia-alueita ja käynnistäneet yrityskehityksessä uusia toimintamuotoja. Life Sciences -alueella tilanne oli kertomusvuonna melko vakaa toiminnan pitkäjänteisyyden vuoksi. Joidenkin Life Sciences -kohteiden kehittyminen irtautumiskelpoisiksi voi kestää jopa yli kymmenen vuotta.”

Aluerahastojen verkoston rakennekehitys ja yksityistäminen yrittäjävetoiseksi on Lindbladin mukaan edennyt suunnitelmien mukaan. Lähivuosina Sitra on kokonaan tai pääosin irtautunut hallintoyhtiöiden omistuksesta. Alueelliset siemenrahoituskonsortiot ovat vakiinnuttaneet toimintansa.

”Teimme uuden aluevaltauksen PreSeed-toiminnassa, kun käynnistimme LIKSA- ja INTRO-palvelut. Ne tähtäävät jo liiketoimintasuunnitelmien

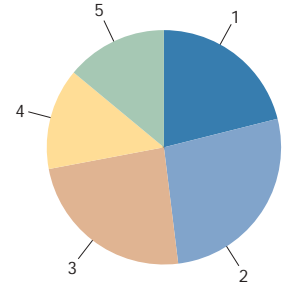
rahoittamiseen ja mahdollistavat seuraavan vaiheen rahoituksen kaupallistamisen alkaessa”, Lindblad sanoo.

”Teknologian kaupallistamisessa jatkoimme työtä, joka tähtää suomalaisen innovaatiojärjestelmän kehittämiseen ja kilpailukyvyyn vahvistamiseen. Sitra tukee yliopistojen, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten tutkimus- ja kehitystoiminnan tulosten kaupallista hyödyntämistä. Pyrimme vaikuttamaan siihen, että poliittisilla linjauksilla, lainsäädännöllä ja sopimuksilla päästään nykyistä parempaan tilanteeseen immateriaalioikeuksien omistuksessa ja saatavien tulojen jakamisessa.”

Sitra on mukana Innopoli II -hankkeessa, jossa rakennetaan merkittävä, erityisesti tietotekniikkaan keskittyvä yrityskehittämö Espooseen.

”Tässä yhdistyvät Sitran roolit alkavan yrityksen rahoittajana ja peruspääomasijoittajana. Yrityskiihdyttämässä Sitra on suurin sijoittaja, mukaan tulevat myös LEL Työeläkekassa ja Espoon kaupunki”, Lindblad antaa vielä yhden esimerkin Sitran yritysrahoituksen merkityksestä Suomen tulevaisuuden rakentajana.

Kohdeyritysten kehitysvaihejakauma 31.12.2001

Kohdeyritys	kpl	M €	%
1. Siemen	23	22,7	21
2. Käynnistys	35	28,5	27
3. Aikainen kasvu	38	25,9	24
4. Nopea kasvu	20	14,8	14
5. Siirtymä	5	14,7	14
Yhteensä	121	106,6	100

UUSIA MALLEJA TEKNOLOGIAYRITYSTEN KANSAINVÄLISTÄMISEEN

Teknologiatiimin strategiana on olla Suomessa johtava alkuvaiheen teknologiayritysten rahoittaja ja kehittäjä. Se keskittyy sellaisille alueille, joita yksityiset sijoittajat eivät vielä ole valmiita yksin rahoittamaan.

”Sitran salkussa on paljon tietoteknologiayrityksiä. Vuonna 2001 ryhdyimme selvittämään muita korkeatasoisen teknologiaosaamiseen pohjautuvia tutkimuslähtöisiä hankkeita, joista voidaan odottaa kaupallistuvia yrityksiä. Teimme selvityksiä muun muassa ympäristö- ja energiateknologiaan, mikro- ja optoelektronikkaan sekä fotonikkaan pohjautuvasta osaamisesta Suomessa”, johtaja **Anu Nokso-Koivisto** kertoo.

Uusien rahoitusta hakevien yritysten määrä pysyi viime vuonna edelleen suurena, mutta Sitra ja muutkin pääomasijoittajat suhtautuivat kriittisesti

niihin hankkeisiin, joissa kilpailuetua, ansaintalogiikkaa ja asiakaspotentiaalia ei pystytty riittävän hyvin perustelemaan.

”Vaikeuksiin joutuneet teknologiayritykset hakivat rahoitusta heikoilla taseilla ja edelleen yhtiön taloudelliseen tilanteeseen nähden suhteellisen korkeilla arvostustasoilla. Sitran näkökulmasta oli tärkeää turvata omien elinkelpoisten ja kasvukykyisten kohdeyritysten jatkorahoitus.”

Teknologiatiimin uusimpia sijoituskohteita olivat muun muassa PDA-laiteohjelmistoja tuottava Geniem Oy ja teleoperaattoreiden kapasiteetin optimoitiohjelmistoja kehittävä EigenValue Oy.

Sitra on usean vuoden ajan tehnyt sijoituksia sekä kansainvälisiin että kotimaisiin pääomarahastoihin. Sijoituspäätöksiä tehtäessä tärkeimmät arviointiperusteet tuotto-odotusten ohella ovat käytännön

yhteistyö ja mahdollisuus auttaa Sitran omassa sal-
kussa olevia yrityksiä kansainvälistymään.

SourceCode Finland ohjelmistotuoteryhtyksen avuksi

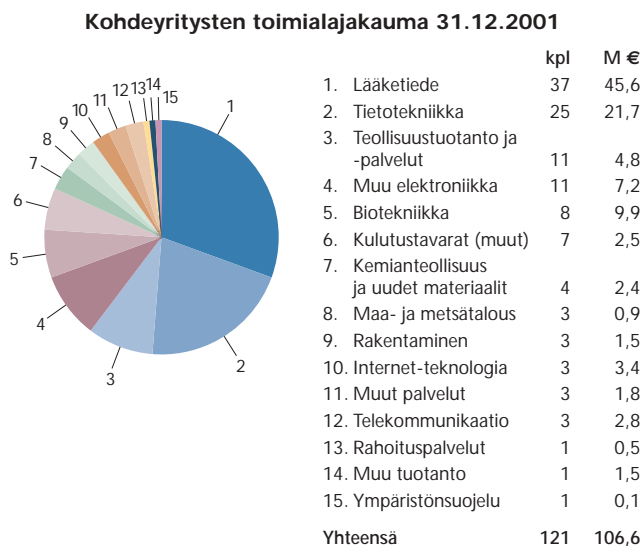
”Suomessa on informaatioteknologian alalla paljon teknologista näkemystä ja osaamista, mutta ideoiden tuotteistaminen, myynti ja markkinointi ovat heikompia alueita. Menestyminen vaatii kokemuksen kautta hankittua erikoisosaamista”, Anu Nokso-Koivisto taustoittaa kehitysorganisaatio SourceCode Finlandin syntyä. Suomen olosuhteisiin räätälöity ainutlaatuinen palvelu alkoi vuoden 2002 alussa. Sen kummeina ja osakkaina ovat päärahoittaja Sitra sekä yksityiset, uusiin teknologia-alan kasvuyrityksiin keskittyvät pääomasijoittajat.

SourceCode Finland Oy auttaa suomalaisia ohjelmistoinnovaatioihin perustuvia kasvuyrityksiä menestymään kansainvälisillä markkinoilla. Se toimii teknologiakeskusten ja yrityshautomoiden kumppanina tarjoamalla yrityksille ohjelmistotuoteliiketoiminnan kansainvälistä erikoisosaamista.

”SourceCode Finland etsii ja valitsee kehityskohteikseen kasvuhakuisia kohdeyrityksiä, joiden innovaatioilla on kansainvälistä markkinapotentiaalia. Yrityksille rakennetaan sitten tuotteen ja ydintiimin ympärille lähes kaikki muu”, Anu Nokso-Koivisto kuvailee.

Tutkimuksista suuntaa rahoitukseen ja kehitystyöhön

Tutkimus- ja kehityshankkeista suurin on Etlatiedon ja Tekesin kanssa yhdessä käynnistetty *Rahoitusjär-*

Anu Nokso-Koivisto

jestelmän haasteet uuden talouden toimintaympäristössä. Sitran ja Tekesin rahoituksella selvitetään laajasti alkuvaiheen yritysten odotukset rahoitusjärjestelmälle ja arvioidaan kansainvälisen ja kotimaisen tutkimuksen pohjalta erityisesti julkisen sektorin kehitystarpeet. ”Tällaista analyysiä ei ole tehty missään muualla Euroopassa”, Nokso-Koivisto sanoo.

Toinen merkittävä hanke oli vuonna 2000 käynnistynyt liiketoimintasuunnitelma kilpailu Venture Cup, joka kertomusvuonna laajeni valtakunnalliseksi. Sen päärahoittajia ovat Sitra, Tekes, kauppa- ja teollisuusministeriön työvoima- ja elinkeinokeskukset sekä yksityiset sijoittajat.

Yhteistyö tuottaa uusia palveluja

Yhteistyötä muiden julkisten yritysrahoitus- ja palveluyhtiöiden kanssa kehitettiin edelleen. Tärkein yksittäinen hanke oli yrittäjille suunnattu tuote- ja palveluportaali *www.yrityssuomi.fi*, josta yritystoimintaa suunnitteleva tai muuta rahoitus- ja kehittämisspalvelua haluava yritys löytää helposti kuuden mukana olevan julkisen organisaation palvelut. Sen kehitystyössä ovat mukana Sitra, Finpro, Tekes, Finnvera, TE-keskukset ja Suomen Teollisuussijoitus.

Yhteistyön kehittämistä Tekesin kanssa jatkettiin. Teknologiatimi osallistuu aktiivisesti niihin Tekesin teknologiaohjelmiin, jotka ovat tiimin sijoitustoiminnan mielenkiinnon kohteina. Vuonna 2002 kartoitetaan myös suuryrityksissä olevaa teknologiapotentiaalia, joka ei kuulu niiden ydinliiketoimintaan, mutta voisi synnyttää eriytettyä uutta liiketoimintaa.

BIOALA TARVITSEE SUUREMPIA KERTASIJOKITUKSIA

Sitra Life Sciences keskittyy biotekniikkaan ja lääketieteeseen ja niihin läheisesti liittyviin toimialoihin. Tavoitteena on varmistaa, että Suomessa tehdyt alan merkittävät innovaatiot ja niihin perustuva liiketoiminta juurtuvat Suomeen ennen kuin niitä kansainvälistetään.

Vuonna 2000 Life Sciences -yksikön sijoitusten kokonaissumma kaksinkertaistui edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvu tasaantui vuonna 2001, mutta pysyi samalla korkealla tasolla.

”Tämä on se taso, jolla Suomessa pitää jatkaa sijoittamista alkuvaiheen Life Sciences -yrityksiin”, johtaja **Hannu Hanhijärvi** toteaa.

”Tehtyjen sijoitusten lukumäärä pieneni, mutta kertasijoitustemme summat kasvoivat. Tämä on oikea suunta. Yleensä Life Sciences -salkku rakentuu monista yrityksistä ja huomattavan pienistä sijoituksista. Bioalan yritykset saavat nyt riittävästi rahoitusta päästäkseen tavoitteisiinsa. Ne tekevät pitkäjänteistä työtä, joka sitoo paljon pääomaa.”

Yrityssalkun kierto nopeammaksi

Sitran Life Sciences -salkussa on noin 50 yritystä. Mukana on aiempaa enemmän pääkaupunkiseudulla toimivia yrityksiä.

Vuonna 2001 sijoitusmarkkinat hiljenivät. Hanhijärven mukaan muiden kansainvälisten sijoittajosapuolien mukaan saaminen on selvästi hidastunut ja muuttunut työläämmäksi. Yritysten arvostukset ovat laskeneet.

”Huomion painopiste on jatkosijoituksissa. Paine suurempiin yksikkökokoihin kasvaa, koska markkinat edellyttävät kypsempiä ja vahvempia yrityksiä. Suomessa ei tapahtunut vuonna 2001 yhtään bioalan listautumista. Pyrimme lisäämään yrityssalkun kiertonopeutta siten, että Sitra irtautuu rahoituskohteistaan entistä tavoitteellisemmin. Toiminnan tehostamiseen tähdätään myös optimoimalla organisaatorakennetta”, Hanhijärvi sanoo.

”Kansainvälinen rahastoyhteistyö on päässyt hyvään vauhtiin. Meillä on arvioitavana useita hankkeita. Vuonna 2001 sijoitimme neljään kansainväliseen bioalan rahastoon. Strategisina rahastokumppaneinamme toimivat Merlin Biosciences, Apple Tree Partners, HealthCap ja Natexis Ventech. Etsimme yhdessä salkkuyrityksillemme sopivia listautumispaikkoja ja oikeaa ajoitusta. Eniten työtä vaativat hy-

Hannu Hanhijärvi

vin pienet tai yksipuoliset, teknologiatäydennystä tarvitsevat yritykset. Niiden avuksi etsimme uusia rahastoyhteistyökumppaneita sekä Skandinaviasta että Keski-Euroopasta.”

eHealth – uusi työkalu terveyden vaalimiseen

Terveyden hallinnan rakenne muuttuu voimakkaasti seuraavien kymmenen vuoden aikana. Väestö ikääntyy, ja pitkäaikaiset sairaudet yleistyvät edelleen. Markkinoille tulee uudentyyppisiä lääkkeitä ja hoitomuotoja. Kansalaisten terveystiedon tarve kasvaa. Tietoteknologia tarjoaa sekä kansalaisille että alan yrityksille aivan uusia terveydenhoidon mahdollisuuksia.

Sitra käynnisti *eHealth*-projektinsa vuonna 2000. Sen tavoitteena on tuottaa kahdessa vuodessa joustavasti ja tuottavasti toimiva tuote- ja palvelukonsepti sekä julkisille että yksityisille terveyspalvelujen tuottajille. Onnistuessaan hanke säästää terveydenhuollon kustannuksia ja parantaa palvelujen laatua.

Suomalaisen hyvinvointiklusterin yhtenä toteuttajana Sitra keskittyy tiedonhallinnan ja uuden liiketoiminnan rahoittamiseen ja aktivoi terveydenhuoltoalan yrityksiä verkottumaan sekä Suomessa että kansainvälisesti.

”Menimme osakkaaksi alan ruotsalaiseen kärkiyritykseen MedHelp AB:iin, joka tarjoaa terveyden-

huollon neuvontapalveluja. Yrityksen teknologia siirretään Sitran perustamaan Medineuvo Oy:öön, jonka toiminta alkoi syksyllä 2001. Medineuvon palvelun muodostavat ympäri vuorokauden toimivat puhelinneuvontakeskukset, joista asiakkaat saavat tietoa terveyden ja sairauksien hoidosta. Tavoitteena on palvella nopeasti ja vaivattomasti ja ohjata asiakas

suoraan hänen tarvitsemalleen palvelun tarjoajalle saman puhelun aikana. Tukholmassa on saatu hyviä kokemuksia vastaavanlaisesta TelefonAkuten-palvelulinjasta”, Hanhijärvi kertoo.

”Suomessa on korkea aika luoda toimintatapa, jolla helpotetaan asiakkaan pääsyä terveydenhuollon palvelujen käyttäjäksi.”

PRESEED RAKENTAA LIIKEIDALLE SILLAN PÄÄOMAMARKKINOILLE

Risto Kalske

Sitra ja Tekes käynnistivät alkaville teknologiayrityksille PreSeed-rahoituspalvelun toukokuussa 2001. Palvelu on kaksivaiheinen kehitysprosessi, jolla tuetaan hyvien liikeideoiden pääsyä pääomarahoitukseen piiriin.

Ensimmäinen vaihe, liikeidean kehittämisrahoitus LIKSA, tarjoaa mahdollisuuden laadukkaana, tiedollisesti tasapainoisen liiketoimintasuunnitelman rakentamiseen. Toinen vaihe, INTRO, luo puitteet yritysten ja sijoittajatahojen kohtaamiselle. Se korvaa Sitran aiemman Matching-palvelun.

Yrittäjän ja sijoittajan eduksi

”PreSeed tarjoaa yrittäjille mahdollisuuden valmentautua kohtaamaan rahoitusmarkkinat niiden vaatimalla laatutasolla. Samalla se tuo lisävarmuutta pääomasijoittajien sijoituspäätöksille”, toimialajohtaja **Risto Kalske** lupaa.

Hänen arvionsa mukaan Suomessa syntyy vuodessa 400–500 sellaista hanketta, jotka voivat sopia PreSeediin. Liikeidean kehittämisrahoituspäätökset tehdään hakemusten perusteella. Ensimmäisen puolen vuoden aikana LIKSA-raati käsitteli 160 hanke-

hakemusta. Niistä noin 40 sai LIKSA-rahoitusta. Ensimmäiset sijoitusneuvottelut INTRO-palvelun yksityisten rahoittajien kanssa on jo saatu päätökseen.

LIKSA jalostaa hankevirtaa

Enimmillään 33 000 euron suuruisella LIKSA-rahoituksella hankitaan parhaita asiantuntijapalveluja maailmalta sellaisen tiedon syventämiseen, johon idean omistajien asiantuntemus ei yksin riitä. LIKSA-asiakkaan liiketoimintakonseptin tulee täyttää sekä Sitran että Tekesin rahoitusperusteet. Sillä tulee olla mahdollisuus merkittävään kansainväliseen kasvuun.

INTRO – avain pääomarahoitukseen

INTRO-palvelun tavoitteena on löytää alkavalle yritykselle toimiva rahoitusratkaisu joko yksityisten bisnesenkeliä tai institutionaalisten pääomasijoittajien avulla. Se tarjoaa rahoittajille keskitetyn liikeideoiden esittelypalvelun.

”Sitra on valmis lisäämään omia PreSeed-yhteis-sijoituksiaan rohkaistakseen yksityistä pääomaa tarttumaan näihin varhaisen kehitysvaiheen yrityksiin.”

INTROssa LIKSA punnitaan. Kaikille LIKSA-rahoitusta saaneille hankkeille tarjotaan mahdollisuus INTRO-palveluun. INTRO on avoinna muillekin yrityksille, jotka ovat edenneet ideatasoa huomattavasti pidemmälle. Perusedellytyksinä ovat kattava liiketoimintasuunnitelma ja tasapainoinen tiimi, joka on valmis sitoutumaan hankkeeseen.

Alkavista yrityksistä kiinnostuneet sijoittajat voivat rekisteröityä INTRO-palveluun. Sen keskeisiä osia ovat Internetin kautta selattava sijoituskohtekanta, yritysesittelytilaisuudet ja yhteissijoitusten koordinointi.

”PreSeedin ensimmäinen vaihe kestää kesäkuuhun 2003. Sen jälkeen tämän työkalun tehokkuus arvioidaan ja päätetään jatkosta.”

Kansainvälinen aivotutkimus siirtyy Nexstim-aikaan

■ Aivojen hermosoluja voidaan aktivoida kohdistamalla niihin voimakas magneettikenttäpulssi. Kun tarkasti suunnattu pulssi yhdistetään samanaikaiseen aivojen sähköisen toiminnan mittaukseen, voidaan tutkia ihmis-aivojen sisäisiä viestiliikenneyhteyksiä. Menetelmä on viime vuosikymmenien merkittävimpiä neurofysiologisen metodologian uutuusia.

Helsinkiläinen Nexstim Oy kehittää ainutlaatuisia järjestelmää aivotutkimukseen ja tulevaisuuden potilastyöhön. Liikeidea kypsyi yrityksen hallituksen puheenjohtajan, dosentti *Risto Ilmoniemen* aloittamassa tiedeellisessä projektissa Helsingin yliopistollisen keskussairaalan BioMag-laboratoriossa vuosina 1994–2000. Yritys perustettiin Tekesin TULI-projektin vauhdittamana kesällä 2000 laitteiston kehittämistä, tuotteistamista ja markkinointia varten.

Kolmen osan kokonaisuus

Järjestelmässä on kolme erikseen myytävissä olevaa osaa. Magneettistimulaattorin kanssa yhteensopiva, erikoisvalmistainen aivojen sähköisen toiminnan mittaustilaite (korkea-resoluutio-EEG) on valmis. Tuote julkaistaan kesällä 2002 kansainvälisessä aivotutkimuskongressissa Japanissa.

Toinen osa on automaattinen paikannusjärjestelmä, jolla magneettistimulaatio voidaan suunnata erittäin tarkasti mihin aivokuoren osaan tahansa. Järjestelmä näyttää reaaliaikaisesti aivojen poikkileikkauskuvista, mihin stimulaatio on kulloinkin suunnattu. Paikannusjärjestelmää voidaan käyttää myös muiden valmistajien stimulaattoreiden kanssa.

Kolmas osa, tietokoneohjattu magneettistimulaattori, tuodaan markkinoille vuoden 2003 alussa, jolloin voidaan aloittaa myös kokonaisu-järjestelmän toimitukset. Järjestelmä on ensimmäinen kaupallinen laitteisto, jolla voidaan mitata aivojen artyvyyttä ja eri alueiden välisiä yhteyksiä ilman, että potilaalle aiheutuu mitään haittaa.

”Magneettistimulaatio on tunnettu menetelmä, ja markkinoilla onkin jo tuhansia käsitteitä magneettistimulaattoreita. Meidän järjestelmässämme impulssi suunnataan tietokoneen avulla ja mekaaninen käsivarsi pitää stimulaatiolaitteen täsmällisesti paikallaan. Merkittävä osa

laitteiston teknologiasta on patentoitu”, Nexstim Oy:n toimitusjohtaja, neurofysiologian erikoislääkäri, dosentti *Jari Karhu* sanoo.

Nexstimissä työskentelee biomagnetismin, aivotutkimuksen ja lääketieteellisen tekniikan asiantuntijoita. Järjestelmän kaikki komponentit – infrapunakameraa ja tietokoneita lukuun ottamatta – valmistetaan Suomessa.

Järjestelmällä on useita mahdollisia diagnostisia käyttöalueita: neurokirurgian esitutkimukset, epilepsiapesäkkeen paikannus ja hoito, vanhuuden rappeumasairaudet ja dementia, aivoverenkiertohäiriöt sekä tunto- tai liikekykyyn vaikuttavat neurologiset sairaudet.

”Keksintömme hoidollisia sovelluksia emme vielä tiedä, mutta odotamme niiltä paljon. Kanada ja Israel ovat äskettäin hyväksyneet magneettistimulaation käytön vakavan masennuksen hoidossa. Meidän laitteemme tarjoaa inhimillisemmän vaihtoehdon sähköhoidolle, joka vaatii anestesiaa ja aiheuttaa muistihäiriöitä. Potentiaalisia asiakkaita ovat kaikki sairaalat, jotka hoitavat masennuspotilaita.”

Kehitystyötä asiakkaiden kanssa

Nexstimillä on maailmanlaajuiset markkinat. Ensi vaiheessa järjestelmää markkinoidaan tutkimuskäyttöön.

”Suuret aivotutkimuskeskukset ja yliopistosairaalat – esimerkiksi Harvard, Montrealin neurologinen instituutti ja Tokion yliopisto – ovat hyvin kiinnostuneita tästä järjestelmästä. Meillä on tällä hetkellä selkeä tekninen etumatka muihin ja haluamme kasvaa aivostimulaatiojärjestelmässä koko maailman markkinajohtajaksi. Tavoitteemme on tehdä luotettavia aivotutkimus- ja hoitovälineitä, jotka ovat käyttäjälähtöisiä, kiistattoman turvallisia ja maksimaalisen tehokkaita”, *Karhu* sanoo.

”Aivotutkimusjärjestelmän markkinointi on lähiaikojen tärkeimpiä haasteita. Tärkeintä on jatkuva vuorovaikutus asiakkaiden kanssa. Kun huippututkijat käyttävät järjestelmää, he löytävät uusia asioita ja antavat meille kehitysajatuksia. Syvälinen ja luottamuksellinen yhteistyö käyttäjien kanssa on olennaisen tärkeää.”

IST:n terveysteknologia turvallisuuden ja hyvinvoinnin tukena

■ Ikääntyminen ja sairaudet saattavat vaikeuttaa kotona asumista. Yksin asuja voi kohdata arjessa yllättäviä ja pelottavia tilanteita. Omaisilla ei aina ole mahdollisuutta päivittäiseen huolenpitoon. Jokainen haluaa kuitenkin asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään.

IST International Security Technology Oy on helsinkiläinen, vuonna 1993 perustettu terveysteknologiayritys. Se on kehittänyt yksin asuville vanhuksille ja pitkäaikaisairaille maailman ensimmäisen langattoman turvalaitteen, Vivago-hyvinvointirannekkeen. Hälytyspainikkeen avulla rannekkeen käyttäjä voi kutsua apua. Ranneke hälyttää myös automaattisesti apua silloin, kun käyttäjä ei itse pysty tekemään hälytystä esimerkiksi tajuttomuuskohtauksen tai kaatumisen aiheuttaman liikkumattomuuden vuoksi.

Patentoidun teknologian avulla kehon fysiologisia viestejä voidaan mitata ja analysoida luotettavasti ja automaattisesti ympäri vuorokauden. Mikroprosessori lähettää radioteitse mittaustiedot ja analysointitulokset kotiin asennettavaan tukiasemaan. Tämä teknologia on ainutlaatuinen koko maailmassa.

Tukiaseman muistissa on käyttäjän aktiivisuuden normaaliprofiili, johon tukiasema vertaa saamia tietoja. Mikäli ranneke havaitsee poikkeavan liikkumattomuusjakson, avunpyyntö siirtyy puhelinverkon välityksellä ennalta valittuun puhelimeen joko puhuttuna viestinä tai tekstiviestinä GSM-puhelimeen. Tukiaseman ja vastaanottavan puhelimen välille voidaan muodostaa puheysteys, jonka avulla rannekkeen käyttäjä ja hälytyksen vastaanottanut henkilö voivat keskustella keskenään.

Järjestelmään voidaan liittää automaattinen kulunvalvonta, jonka avulla saadaan tietoa esimerkiksi dementoituneen henkilön poistumisesta kotiaan.

”Järjestelmämme on ainutlaatuinen ja mielekäs: kukaan ei voi kiistää sen hyödyllisyyttä”, toimitusjohtaja *Aage Moustgaard* sanoo. Liikeidean yhteiskunnallisesta merkityksestä kertoo se, että yhtiön omistajiksi tuli

muutama vuosi sitten Sitran ohella useita eläkevakuutusyhtiöitä.

Kattava turvaratkaisu myös palvelutaloille

Vivago-kotijärjestelmän rinnalle IST on kehittänyt kolme ratkaisua palvelutalojen ja sairaaloiden erilaisiin hoitotilanteisiin. Niitä voidaan myös yhdistellä keskenään.

Perusturvaratkaisu tarjoaa kattavan perusturvan potilaalle ja hyvän apuvälineen hoitajalle. Poistumisvalvontaratkaisu on hyödyllinen varsinkin dementikkojen ja mielenterveyspotilaiden hoidossa. Aktiviteetin seurantaratkaisu on suunniteltu erityistä huolenpitoa tarvitsevia potilaita varten. Järjestelmä antaa mahdollisuuden tarkkailla graafisen aktiiviteettikäyrän avulla esimerkiksi unen laatua sekä lääkityksen ja kuntouttamisen vaikutusta aktiivisuustasoon.

Kun henkilökuntakin käyttää Vivago-hyvinvointiranneketta, hoitajat pystyvät hälyttämään heti apua onnettomuustilanteissa tai joutuessaan itse vaaraan, esimerkiksi päällekkarkausen kohteeksi.

IST:n palvelutalojärjestelmä on käytössä Suomessa, Ruotsissa, Englannissa, Irlannissa, Ranskassa ja Japanissa.

”Nyt suurin osa yhtiömme liikevaihdesta tulee myynnistä hoitolaitoksille. Uskon vahvasti myös suoraan kuluttajamyyntiin. OECD-maissa on 220 miljoonaa yli 65-vuotiasta. Samassa ikäluokassa on kahdenkymmenen vuoden kuluttua joka kolmas suomalainen. Tulevaisuudessa lapset ostavat hyvinvointirannekkeen vanhemmilleen lisäturvaksi”, *Moustgaard* sanoo.

IST jatkaa maailmanvalloitustaan vakain tuumin ja harkiten. Yksi yhtiön työntekijöistä rakentaa parhaillaan jakelua Saksassa.

”Olemme tehneet USA:ssa markkinatutkimuksen ja aloitamme myynnin siellä vuonna 2003. Myös Espanja on kiinnostava alue. Siellä myydään paljon turvapuhelimia”, *Moustgaard* visioi tulevaa.

TAPAHTUMAT

JULKISTAMISTILAISUUDET

Suomi 2015: 2. kurssin loppuraportin julkistaminen
11.1.2001

Aukeavat ovet -kirjan julkistaminen ja seminaari
18.1.2001

Globalisaatiokritiikki ja kansalaisliikkeet -kirjan julkistaminen
15.2.2001

Eurokäsikirjan julkistaminen
3.4.2001

Valtavirran tuolla puolen – Nuorten yhteiskuntaan kiinnittymisen kitkat 1990-luvulla -raportin julkistaminen Nuorisotutkimusverkosto ja Sitra
2.5.2001

PreSeed-rahoituspalvelun julkistamistilaisuus
3.5.2001

Suomi 2015: 3. kurssin loppuraportin julkistaminen
20.6.2001

Suomi muutosten edellä -lehdistötilaisuus
30.8.2001

Euroopan sosiaalisen mallin aineksia -kirjan julkistaminen
18.9.2001

Suomen tietoyhteiskuntamalli -kirjan julkistaminen
26.9.2001

Uuden talouden loppu -kirjan julkistaminen
10.10.2001

Transformation of the Finnish Innovation System – a Network Approach Innovaatiojärjestelmän päätösseminaari ja loppuraportin julkistaminen
17.10.2001

SEMINAARIT

Suomi ja eEurooppa -seminaari Kärkiverkosto ja liikenne- ja viestintäministeriö
23.2.2001

SPIN-teknologiaohjelman päätösseminaari
15.3.2001

Kansallisen innovaatiojärjestelmän tutkijaseminaari
15.–16.3.2001

Globalisaatiokritiikki ja kansalaisliikkeet -kirjan keskustelutilaisuus
30.3.2001

Mikä mikä laukku? -kilpailun palkintojenjako ja seminaari Sitran Taitek/Laukut ja nahkatuotteet
14.5.2001

Talouspoliittinen paneeli: Euroalueen näkymät ja haasteet Sitra ja Kansantaloudellinen Yhdistys
17.5.2001

Kokemuksia kansallisista teknologiaennakoinneista -keskustelutilaisuus
18.5.2001

Virtuaalinen taitokoulu -keskustelutilaisuus
21.8.2001

Uutta otetta hyvinvointipalvelujen kehittämiseen -seminaari Kauppa- ja teollisuusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja Sitra
6.9.2001

Euroopan unioni, Venäjä ja niiden lähinaapurit -esitelmättilaisuus Eurooppa 2020 -hanke
29.10.2001

Aluekehitys ja kilpailukyky -seminaari Kärkiverkosto ja Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus (TIEKE)
31.10.2001

EU Enlargement and Labour Market Mobility -seminaari Kansantaloudellinen Yhdistys ja Sitra
13.12.2001

KONGRESSIT

Dreaming for the Future -kongressi Sitra ja Taideteollinen korkeakoulu/ Future Home
17.–19.5.2001

2001 EVCA Technology Investment Conference
17.–19.10.2001

MESSUT

GIMME 2001 -lahjatavaramessut Sitran Taitek/Laukut ja nahkatuotteet
5.–6.9.2001

BIOTEC 2001 -messut Sitran Life Sciences -tiimillä osasto
12.–13.9.2001

KOULUTUS

SUOMI 2015, 3. kurssi
3.–8.3.2001 Washington
1.–5.4.2001 Moskova, Berliini
7.–8.5.2001 Helsinki
4.–5.6.2001 Sannäs

Suomi 2015, 4. kurssi
8.–14.9.2001 San Francisco, Silicon Valley
7.–11.10.2001 Moskova, Berliini
5.–6.11.2001 Helsinki
3.–4.12.2001 Sannäs

Talouspolitiikka 2000+, 5. kurssi
14.–18.5.2001 Helsinki, Vanajanlinna

Talouspolitiikka 2000+, 6. kurssi
19.–23.11.2001 Helsinki, Sannäs

Russian Future-Makers in Finland -kurssi
22.–26.10.2001 Helsinki, Oulu

SITRAN JULKAISUT 2001

PAINETUT JULKAISUT

Sitra-sarja

Marja-Liisa Trux (toim.)

Aukeavat ovet – Kulttuurien moninaisuus Suomen elinkeinoelämässä
Kustantaja WSOY
Sitra 238

Raimo Väyrynen

Globalisaatiokritiikki ja kansalaisliikkeet
Kustantaja Gaudeamus Kirja
Sitra 239

Matti Mörttinen ja Leena Paldán (toim.)

Eurokäsikirja
Kustantaja PS-kustannus
Sitra 240

Petri Paju ja Jukka Vehviläinen

Valtavirran tuolla puolen – Nuorten yhteiskuntaan kiinnittymisen kitkat 1990-luvulla
Kustantaja Nuorisotutkimusverkosto/
Nuorisotutkimusseura
Sitra 241

Manuel Castells ja Pekka Himanen

Suomen tietoyhteiskuntamalli
Kustantaja WSOY
Sitra 242

Johannes Pakaslahti

Euroopan sosiaalisen mallin aineksia
Kustantaja Gaudeamus Kirja
Sitra 243

Aija Leiponen

Knowledge services in the innovation system – Osaamispalvelut innovaatiojärjestelmässä
Kustantaja Taloustieto Oy
Sitra 244

Heli Koski, Petri Rouvinen ja

Pekka Ylä-Anttila
Uuden talouden loppu?
Kustantaja Taloustieto Oy
Sitra 245

Pekka Hallberg ja Päivi Pietarinen

Oikeusvaltio (kiinaksi)
Kustantaja Edita Oyj
Sitra 246

Sitran raportteja -sarja

(kustantaja Sitra, ellei toisin mainita;
julkaisu verkossa, ellei toisin mainita)

Mari Hjelt, Päivi Luoma, Erik van de Linde, Andreas Ligtoet, Janneke Vader ja James Kahan

Kokemuksia kansallisista teknologiaennakoinneista – Experiences with national technology foresight studies
Sitran raportteja 4

Leena Vainio, Kirsi Laaksonen, Markku Kuivalahti, Seija Mahlamäki-Kultanen ja Jarmo Viteli

Virtuaalinen taitokoulu – eLearning, osa oppimista päivittäisessä työssä
Sitran raportteja 5

Antti Hautamäki

Suomi muutosten edellä – Raportti Suomen haasteista
Sitran raportteja 6

Gerd Schienstock ja Timo Hämäläinen
Transformation of the Finnish innovation system – A network approach
Sitran raportteja 7

Christopher Palmberg
Sectoral patterns of innovation and competence requirements – A closer look at low-tech industries
Sitran raportteja 8

Reijo Raivola, Kari Kekkonen, Pasi Tulkki ja Anu Lyytinen
Producing competencies for learning economy
Sitran raportteja 9

Kalle Määttä

Regulatory reform and innovations – Whether to trust the invisible hand or use the visible one?
Sitran raportteja 10

Mika Nieminen ja Erkki Kaukonen
Universities and R&D networking in a knowledge-based economy – A glance at Finnish developments
Sitran raportteja 11

Pasi Tulkki, Anu Järvensivu, Anu Lyytinen ja Gerd Schienstock
The emergence of Finnish Life Sciences industries
Sitran raportteja 12

Seppo Koskinen ja Hannu Mikkola
The new work and labour law
Sitran raportteja 13

Sirpa Kolehmainen
Work Organisation in High-Tech IT Firms
Kustantaja Tampereen yliopisto
Sitran raportteja 14

Juha Järvinen ja Ilpo Koskinen
Industrial Design as a Culturally Reflexive Activity in Manufacturing
Kustantaja ILMARI design productions
Sitran raportteja 15, vain painettuna

Asko Suikkanen, Ritva Linnakangas, Sirpa Martti ja Anne Karjalainen
Siirtymien palkkatyö
Sitran raportteja 16

Manuel Castells ja Pekka Himanen
The Finnish model of the information society
Sitran raportteja 17, vain painettuna

Muut painetut julkaisut

(kustantaja Sitra; julkaisu verkossa)

Suomi 2015 – Suomen tulevaisuuden menestystekijät ja haasteet 2
Suomi 2015 -ohjelman 2. kurssin loppuraportti

Suomi 2015 – Suomen tulevaisuuden menestystekijät ja haasteet 3
Suomi 2015 -ohjelman 3. kurssin loppuraportti

VAIN VERKOSSA
ILMESTYNEET JULKAISUT

(www.sitra.fi)

Matti Mörttinen ja Leena Paldán (toim.)
Handbok om euro
Kustantaja PS-kustannus
Sitran raportteja 18

Antti Hautamäki
Finland in the Face of Change – A Report on Finland's Challenges
Sitran raportteja 19

SITRAN HALLINTONEUVOSTO JA HALLITUS

Hallintoneuvosto

Kansanedustaja Ilkka Kanerva
Puheenjohtaja

Kansanedustaja Virpa Puisto
Varapuheenjohtaja

Kansanedustajat

Olavi Ala-Nissilä
Anneli Jäätteenmäki
Antero Kekkonen
Mauri Pekkarinen
Martti Tiuri
Kari Uotila
Ben Zyskowitz

Sihtööri

Varatuomari Anton Mäkelä

Hallitus

Valtiosihteeri Raimo Sailas
Valtiovarainministeriö
Puheenjohtaja

Kansliapäällikkö Erkki Virtanen
Kauppa- ja teollisuusministeriö
Varapuheenjohtaja

Kansliapäällikkö Markku Linna
Opetusministeriö

Varatuomari
Esko Ollila

Osastopäällikkö Hannele Pohjola
Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto

Yliasiamies Aatto Prihti
Sitra

Sihtööri

Johdon assistentti Kirsti Uotila

SITRA PALVELUKSESSANNE

Koulutusjohtaja Tapio Anttila

Johtaja Hannu Hanhijärvi
(biotekniikka ja lääketiede)

Tutkimusjohtaja Antti Hautamäki

Viestintäpäällikkö Marja-Leena Hilke

Innovatiivisen toiminnan johtaja
Timo Hämäläinen

Toimialajohtaja Risto Kalske
(PreSeed-rahoitus)

Toimialajohtaja Kari Kankaala
(teknologian kaupallistaminen)

Johtaja Vesa Lehtomäki
(alueelliset rahastot)

Johtaja Anu Nokso-Koivisto
(teknologiayritykset)

Johtaja Heikki Ojanperä
(verkostokehitys ja -rahoitus)

Yliasiamies Aatto Prihti

Asiamies Olli Lindblad
(yritysrahoitus)

Johdon assistentti Jaana Ekström

Johdon assistentti Kirsti Uotila

Talousjohtaja Magnus Sjöblom

Johtaja Kari Tolvanen
(tutkimus, innovatiivinen toiminta
ja koulutus)

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2001

Vuonna 1967 perustetulle Suomen itsenäisyyden juhlarahastolle 34. toimintavuosi oli vilkas ja tapahtumarikas. Sitra jatkoi uusien toimintamuotojen kehitystyötä ja keskittyi aiempaa korostuneemmin suuriin hankkeisiin.

Yli kymmenen vuoden ajan jatkunut maailmantalouden nousukausi päättyi lähinnä Yhdysvaltain talousongelmien takia. 1990-luvun puolivälistä jatkunut tuotannon voimakas kasvu johti sekä yksityisen sektorin että koko kansantalouden tuntuvaan vakaantumiseen. Syvenevien kauppaa- ja vaihtotaseen vajaiden myötä Yhdysvaltain talouden vetoapu muulle maailmalle väheni.

Gloaalitalouden suhdannenäkymät synkistyivät entisestään syyskuussa Yhdysvalloissa tapahtuneiden terrori-iskujen takia. Tapahtuman jälkeen sekä kuluttajien että yritysten käyttäytyminen muuttui varovaisemmaksi, ja pessimismin väistymisestä saatiin ensimmäisiä merkkejä vasta kertomusvuoden viimeisillä viikoilla. Yhdysvaltain keskuspankki pyrki osaltaan keventämään rahapolitiikkaa alentamalla vuoden aikana ohjaukorkoiaan ennätyksellisen alhaiselle tasolle.

Taloukasvu vaimeni Yhdysvaltain lisäksi myös muualla maailmassa, kuten Euroopassa, Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa. Viennin ja kotimaisen kysynnän heikkeneminen lisäsi ongelmia Euroopassa, ja Euroopan unionin taloukasvu hidastui selvästi edellisen vuoden lukemista. Japanin talouden heikkeneminen jatkui, kun yrityssektorin ja rahoitusmarkkinoiden rakennemuutos vielä oli kesken. Aasiassa kahden suuren talouden, Intian ja Kiinan, kotimainen kysyntä auttoi molempia maita kokonaistuotannon kasvuun vuonna 2001 muun maailman talousvaikeuksista huolimatta. Myös Venäjän taloukasvu oli ripeää lähinnä energiatuotannon kasvun ansiosta. Sen sijaan maailman talousvaikeudet vähensivät selvästi niiden Keski- ja Itä-Euroopan maiden kasvua, jotka ovat sidoksissa Euroopan unioniin.

Kansainväliset osakemarkkinat olivat jo ennen

syyskuun terrori-iskuja laskusuunnassa varsinkin tietotekniikka- ja tietoliikennesektorilla. Lasku jyrkenyi heti iskujen jälkeen. Alamäki jäi kuitenkin lyhytaikaiseksi, ja sijoittajien luottamus talouden toimintakykyyn palautti kurssit vuoden loppuun mennessä iskuja edeltäneelle tasolle. Myös öljyn hinnannousu taittui nopeasti.

Suomen talous notkahti alaspäin keväällä, jolloin vienti supistui ja investoinnit vähenivät selvästi. Painoarvoltaan jo lähes puoleen bruttokansantuotteesta kasvaneen viennin ansiosta ulkomaankauppa säilyi kuitenkin edelleen ylijäämäisenä. Suhdannekuva muuttui etenkin teollisuudessa tavanomaista heikommaksi, ja taloudessa oli taantumien merkit. Valtiontaloudessa valtionvelka aleni kuitenkin edelleen ja tulot ylittivät kassamenot.

Strategiansa mukaisesti Sitra pyrkii vaikuttamaan suomalaisen yhteiskuntakehitykseen niin, että Suomi vuonna 2010 kuuluisi maailman kolmen menestyksekkäimmän maan joukkoon. Tavoitteen saavuttamiseksi Sitra harjoittaa tutkimusta, innovatiivista toimintaa ja koulutusta (TIK-toimintaa) sekä yritysrahoitusta. Kertomusvuoden aikana käynnistettiin uusi verkostokehitykseen ja -rahoitukseen panostava toimintamuoto.

Sitran rahoituspäätösten määrä laski 36 prosenttia edellisen vuoden ennätystasolta. Kertomusvuonna ja aiemmin tehtyihin päätöksiin perustuneet maksatukset olivat 52 miljoonaa euroa eli 18 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Sitran taloudelliset voimavarat ovat kymmenen viime vuoden aikana moninkertaistuneet lähinnä peruspääomasijoitusten arvonnousujen ja myyntivoittojen ansiosta. Vuoden 2001 tilikauden tulos jäi alijäämäiseksi sijoitusomaisuuteen tehtyjen arvonalennusten ja pääomasijoitustoiminnan vähäisten tuottojen takia. Sitran taloudellinen asema on kuitenkin edelleen vahva ja luo hyvät edellytykset toiminnan rahoitukselle vastaisuudessaakin.

TUTKIMUS, INNOVATIIVISET HANKKEET JA KOULUTUS (TIK)

Sitran tutkimusten, innovatiivisten hankkeiden ja koulutustoiminnan perustehtävänä on osoittaa yhteiskunnan edessä olevia muutospaineita sekä luoda tietopohjaa ja toimintamalleja kansallisen menestysstrategian kehittämiseksi.

Sitran tutkimuksen päätavoitteena on vahvistaa päätöksentekijöiden ja suuren yleisön tietämystä yhteiskunnan edessä olevista muutoksista ja auttaa kehittämään uusia olosuhteita vastaavia strategioita ja toimintalinjoja. Innovatiivinen toiminta luo lupaille uusille liiketoiminta-alueille yhteistyöverkostoja, jotka edistävät kansantalouden menestystä ja kansalaisten hyvinvointia, sekä kokeilee uusia toimintatapoja hyvinvointiyhteiskunnan kustannustehokkuuden parantamiseksi. Koulutusohjelmillaan Sitra haluaa varmistaa yhteiskunnallisten päättäjien, päätösten valmistelijoiden ja toimittajien osaamisen muuttuvassa maailmassa.

Tutkimus

Kertomusvuonna saatettiin loppuun laaja innovaatiojärjestelmän tutkimusohjelma. Perustulokset on koottu raporttiin Transformation of the Finnish innovation system. Raportti painottaa tarvetta kehittää systemaattisesti koko innovaatiojärjestelmää ja vahvistaa vuorovaikutusverkostoja. Kaikkine julkaisuineen tutkimusohjelma on perusteellisin innovaatiojärjestelmän tutkimushanke Suomessa.

Sitran työtä suomalaisen tietoyhteiskunnan kehittämiseksi jatkoi Manuel Castellsin ja Pekka Himasen tutkimus Suomen tietoyhteiskuntamallista. Hankkeen raportti julkaistiin syksyllä. Sen perusväittämän mukaan suomalaisessa tietoyhteiskuntamallissa on onnistuneesti yhdistetty kilpailukykyisen tieto- ja viestintäteknologian kehittäminen hyvinvointiyhteiskuntaan. Raportti analysoi ja osoittaa myös Suomen malliin kohdistuvia haasteita. Koska suomalainen tietoyhteiskunta on herättänyt ulkomailta suurta kiinnostusta, raportin englanninkieliselle laitokselle hankitaan kansainvälinen kustantaja.

Kertomusvuonna jatkui Eurooppa 2020 -tutkimushanke, joka toteutetaan yhteistyössä Brysselissä toimivan Centre for European Policy Studies -tutkimuslaitoksen kanssa. Sitran tutkimusten painopisteinä ovat olleet itälaajentuminen ja pienten valtioiden rooli Euroopan unionissa. CEPS on keskittynyt

hallitusten välisten konferenssien analyysiin ja unionin rakennetta koskeviin kysymyksiin. Hanke julkaisi vuoden 2001 aikana kolme suomenkielistä tiedotuslehteä.

Kertomusvuonna julkistettiin myös Euroopan sosiaaliseen ulottuvuuteen liittyvä raportti Euroopan sosiaalisen mallin aineksia, jossa selvitetään sosiaalisen ulottuvuuden muuttunutta asemaa Euroopan yhdentymisessä. Raportti tuo esiin sosiaalisen mallin käsitteen kasvavan merkityksen Euroopan unionin lähivuosien kehitystavoitteissa.

Teknologian ennakointihankkeita koskeva tutkimus Kokemuksia kansallisista teknologiaennakoinneista analysoi Suomen kannalta kiinnostavia kansallisia ennakointihankkeita (Alankomaat, Etelä-Korea, Irlanti, Iso-Britannia, Italia, Itävalta, Japani ja Ruotsi). Tutkimuksen pääpaino oli kuitenkin ennakointihankkeiden tavoitteiden, menetelmien ja organisoinnin analyysissä. Hankkeen tulokset ovat tärkeitä pohdittaessa teknologian ennakoinnin tarpeita ja toteutustapoja Suomessa.

Verkostotalous on Sitran pitkäaikainen tutkimuskohde. Tätä aihetta käsittelee myös vuonna 2001 alkanut uuden talouden tutkimushanke. Hankkeen ensimmäisenä raporttina julkistettiin syksyllä 2001 kirja Uuden talouden loppu?, joka on yleisesitys uuden talouden käsitteestä ja sitä koskevasta tutkimuksesta. Jatkossa hanke keskittyy uuden talouden vaikutusten analyysiin Suomessa. Tulokset julkaistaan vuoden 2002 keväällä.

Innovatiivinen toiminta

Vuonna 2001 innovatiivisessa toiminnassa keskityttiin aiemmin päätettyjen hankkeiden Oppivat seutukunnat (OSKU) ja Itä-Suomen sosiaalisten innovaatioiden keskus (ISO INKE) käynnistämiseen sekä uusia hankkeita koskevien esiselvitysten tekemiseen.

OSKU-hankkeessa käynnistettiin eri puolilla Suomea kahdeksan alueellista osaprojektia, joissa kehitetään edelleen Oppiva Ylä-Karjala -hankkeessa hyväksi havaittuja toimintamalleja kansalaislähtöisen tietoyhteiskunnan ja kansalaisverkon rakentamisessa. Jokaisessa osaprojektissa luodaan paikallinen kansalaisverkko, koulutetaan paikkakunnan työttömistä vertaiskouluttajia sekä opetetaan kansalaisia hyödyntämään tietoverkkoja päivittäisessä elämäs-

sään. Kansalaisverkkojen sisällöt ja hyödyt muotoutuvat kunkin alueen omista lähtökohdista.

Pieksämäen seudun kuntien alueella toteutettavassa ISO INKE -hankkeessa kehitetään uusia malleja hyvinvointipalveluiden tuottamiseen. Vuonna 2001 selvitettiin hyvinvointipalveluiden kysyntää ja tarjontaa seutukunnassa, kehitettiin yksityisiä hyvinvointipalveluita välittävän organisaation toimintamallia sekä parannettiin kuntien omaa palvelutuotantoa koskevaa kustannuslaskentaa ja hankintayhteistyötä. Vuoden aikana käynnistettiin myös palveluyritysten yhteistyöverkoston rakentaminen ja perustettiin hyvinvointipalveluita välittävä keskus (call center).

Sitran aiemmin käynnistämistä innovatiivisista hankkeista jatkui tietoyhteiskunnan kehittäjille suunnattu tietopalvelu Kärkiverkosto, johon rekisteröityneiden käyttäjien määrä oli vuoden lopussa jo 5 700.

Esteetön maailma -hankkeen yhteydessä perustettiin aikoinaan Finland Travel Marketing Oy markkinoimaan suomalaisia kuntoutuskylpylöitä ulkomaille. Hanke epäonnistui, ja kertomusvuoden lopussa Sitra myi osuutensa yhtiöstä Matkailunkehitys Nordia Oy:lle. Samassa yhteydessä yhtiön osakas pohjaa laajennettiin tärkeimpien kuntoutuskylpylöiden suuntaan. Kertomusvuonna kehitettiin myös Esteetön maailma -projektista syntyneen Seniorisali-liiketoiminnan konseptia.

Myös uusia innovatiivisia hankkeita koskevia esiselvityksiä jatkettiin. Virtuaalitalokoulua, nuorten elämänhallintaa ja etätyökeskuksia koskevista hankeaihoista laadittiin vuoden aikana esiselvitykset ja Sitran projektitoiminnan tueksi tehtiin projektinvetäjän opaskirja.

Koulutus

Kertomusvuonna jatkettiin vuonna 1999 määriteltyjen koulutusstrategioiden toteuttamista. Suomi 2015 -ohjelmassa pidettiin kurssit 3 ja 4. Kolmannen kurssin avausseminaari oli Washington D.C:ssä, ja neljäs kurssi aloitti työskentelynsä San Franciscossa. Molempien kurssien seuraavat seminaarit olivat Moskovassa ja Berliinissä sekä viimeiset kaksi seminaaria Suomessa. Kurssien loppuraportit herättivät vilkasta julkista keskustelua. Kurssit ehdottivat myös useita teemoja syvempään käsittelyyn niin sanotussa workshop-työskentelyssä. Ensimmäinen workshop Työelämän murros-koulutuksen vastaus käynnistettiin syksyllä 2001.

Talouspolitiikka 2000+ -ohjelmassa järjestettiin kaksi viikon mittaista kurssia. Nuoria venäläisiä päättäjiä tutustutettiin suomalaisen yhteiskunnan toimintaan viikon pituisella Russian Future-Makers in Finland -ohjelmalla. Talouspolitiikan haasteista järjestettiin kolme teemaseminaaria.

VERKOSTOKEHITYS JA -RAHOITUS

Sitran innovatiivisen toiminnan Taitoteknologia-hankkeesta saatujen kokemusten pohjalta päätettiin toimintaa laajentaa perinteisten pienten ja keskisuurten yritysten muodostamien verkostojen uudistamiseen hyödyntämällä uuden talouden ja teknologian keinoja. Tavoitteena on vahvistaa yritystoimintaa markkinalähtöisen liiketoiminnan, verkostoitumisen ja kansainvälistymisen kautta.

Taitoteknologia-hankkeen Laukut ja nahkatuotteet -projektissa kehitettiin ammattisuunnittelijoiden ja yritysten kanssa uusia korkealaatuisia tuotemallistoja. Samalla tutkittiin eri vaihtoehtoja yhteisen ”vientiveturin” perustamiseen.

Soitinrakennus-projekti päättyi kesällä, kun yh-

dessä yrittäjien kanssa todettiin, että ala ei ole kypsä verkoston kehitysmallin soveltamiseen.

Julkitilaisustaminen-projektissa kehitettiin yhdessä yritysryhmän kanssa kokonaiskonseptia kongressi- ja koulutustilojen sisustamiseen. Syksyllä tehtiin laajaa selvitystyötä yhteistyöyrityksen löytämiseksi Saksasta.

Syksyllä käynnistyi selvitystyö siitä, miten TE-keskukset, Tekes, Finnvera Oyj, Finpro, Suomen Teollisuussijoitus Oy ja Sitra voisivat syventää käytännön yhteistyötään pienten ja keskisuurten yritysverkostojen kehittämisessä ja kansainvälistämisessä. Samalla ryhdyttiin kartoittamaan perinteisiä yritysverkostoja kehitystyötä varten.

YRITYSRAHOITUS

Sitran yritysrahoituksen perustehtävänä on luoda ja kehittää kilpailukykyistä ja kannattavaa yritystoimintaa Suomessa tarjoamalla yrittäjille ja yrityksille rahoitusta ja muita niiden kehittymistä edistäviä palveluja.

Sitran yritysrahoitus koostuu aikaisen vaiheen yrityksiin keskittyvän pääomarahoitamisen lisäksi pääomarahastosijoituksista, PreSeed-palveluista, teknologian kaupallistamisesta ja Sitra Management Oy:n hallinnointitoiminnasta.

Sitran yritysrahoituksen rahoituspäätösten määrä oli 61 miljoonaa euroa, kun se ennätysvuonna 2000 oli 83 miljoonaa euroa. Vähennys johtuu erityisesti rahastosijoitusten määrän alentumisesta. Sen sijaan suorat sijoitukset yrityksiin kasvoivat verrattuna vuoteen 2000. Näin Sitra edelleen toteutti tehtävänsä suomalaisen tehokkaasti toimivan innovaatiojärjestelmän osana.

Sitran yritysrahoitus on pitkäjänteistä toimintaa, johon lyhytaikaiset taloudellisten suhdanteiden muutokset eivät olennaisesti vaikuta. Toisaalta toiminnan lähtökohta on markkinaehtoisuus. Jos markkinoilla tilanne ja sovellettavat rahoitusehdot muuttuvat, Sitraakin pyrkii vastaavasti muuttamaan ehtojaan, jotta vältetään kilpailu yksityisten toimijoiden kanssa.

Kansainväliset pääomamarkkinat alkanevat toipua jo vuonna 2002. Kuitenkin on selvää, että vuonna 2000 alkanut kaikkia keskeisiä markkinoita koskettava taantuma ulottaa vaikutuksensa vielä ainakin parin vuoden päähän. Sinäkin aikana Sitra kantaa vastuunsa lupaavien sijoituskohteiden saattamisessa taantumun yli. Samalla se edelleen johdonmukaisesti kehittää omia palvelujaan parhaiden kansainvälisten käytäntöjen mukaisesti.

Pääomasijoitustoiminta

Sitran pääomasijoitustoiminta keskittyy alkavien yritysten rahoittamiseen. Usein Sitra tekee puhtaan siemenrahoitussijoituksen vastaperustettuun yritykseen, joka on tuotekehitysvaiheessa ja jolla ei ole vielä lainkaan varsinaista liiketoimintaa.

Sijoituskohteiksi etsitään lähinnä innovaatiopohjaisia teknologiayrityksiä. Aiemmin keskityttiin tuotannollisiin yrityksiin, mutta nykyään tuotannon ja palvelujen erottaminen toisistaan on mahdotonta, joten rahoituskohteet voivat olla myös palveluyrityksiä.

Vaikeasta taloustilanteesta huolimatta Sitran suoria sijoituksia koskevien rahoitusesitysten eli hankevirran määrä oli edellisvuoden tasolla. Käsittelyssä oli vuoden aikana vajaat 200 liiketoimintasuunnitelmaa ja niihin liittyvää rahoitusesitystä. Teknologiasektorin hankkeiden määrä jopa kasvoi edellisestä vuodesta. Rahoitusesityksistä 10–15 prosenttia johtaa myönteiseen rahoituspäätökseen.

Myönteisten, suoria sijoituksia koskevien rahoituspäätösten määrä kasvoi vuonna 2001 merkittävän suureksi, 37 miljoonaa euroon, kun se edellisenä vuonna oli 22 miljoonaa euroa. Ensisijoituksia koskevat rahoituspäätökset nousivat 15 miljoonaa euroon edellisvuoden 12 miljoonasta eurosta. Nämä päätökset kohdistuivat 22 yritykseen, kun edellisvuoden vastaava luku oli 24.

Vasta toimintansa aloittaneet yritykset tarvitsevat yleensä lisää rahoitusta. Kun irtautumisia oli kertomusvuonna hyvin vähän, jatkosijoitusten merkitys korostui. Jatkosijoituksia tehtiin 22 miljoonaa euroa yhteensä 39 yritykseen. Edellisen vuoden luvut olivat 10 miljoonaa euroa ja 30 yritystä. Sitran suorien sijoitusten kasvu on erittäin merkittävä, sillä yritysten parin vuoden takaiset hinnat ovat laskeneet toimialasta ja yrityksestä riippuen jopa 50–70 prosenttia. Toisaalta muiden rahoituksen tarjoajien hallittomuus rahoittaa aikaisen vaiheen yrityksiä on lisännyt Sitran rahoituksen kysyntää.

Vuonna 2001 irtauduttiin 11 yrityksestä. Irtautumisista saadut tuotot olivat yhteensä 2 miljoonaa euroa.

Yrityksen kansainvälinen kilpailukyky edellyttää riittävää kriittistä massaa ja sen mahdollistamia voimavaroja. Yksi voimistuva suuntaus on yritysten yhdistyminen ennen kansainvälistymistä. Yritysostojen, fuusioiden ja allianssien avulla yritykset voivat kasvattaa tuotesalkkuaan ja voimavarojaan ja samalla hallita pieneen kokoon ja yksipuoliseen tuotestrategiaan liittyviä riskejä. Sitra osallistuu aktiivisesti kohdeyritystensä kehittämiseen ja vahvistamiseen.

Sitran yritysrahoituksen yhteistyö eri markkinaosapuolien kanssa on entisestään tiivistynyt. Luonnollisimpia kumppaneita ovat julkisen sektorin toimijat, erityisesti Tekes, jonka rahoitusta lähes kaikki Sitran kohdeyritykset ovat saaneet. Lisäksi Sitra osallistuu aktiivisesti Tekesin teknologiaohjelmiin. Muita tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat Finnvera Oyj,

Suomen Teollisuussijoitus Oy sekä muun muassa Suomen Akatemia, Valtion teknillinen tutkimuskeskus ja Finpro. Vuoden aikana toteutettiin yrittäjille ja yrityksille tarkoitettu infoportaali www.yrityssuomi.fi, joka alkaa toimia vuoden 2002 alkupuolella.

Vuoden 2000 toimintakertomuksessa mainittu hanke valtakunnallisen siemenrahaston käynnistämisestä yhdessä Suomen Teollisuussijoituksen kanssa ei toteutunut.

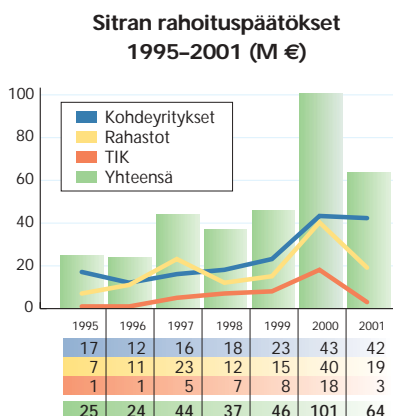
Julkisen sektorin lisäksi Sitra pyrkii liittoutumaan yksityisten pääomarahoitajien kanssa. Tässä on onnistuttakin hyvin, sillä lähes joka toisessa Sitran kohdeyrityksessä on mukana myös muita sijoittajia. Kun sijoitukset samalla rahoituskierroksella tehdään samoin ehdoin, tämä on hyvä osoitus myös Sitran rahoituksen markkinaehtoisuudesta.

Pääomasijoitustoimintaa toteutetaan neljässä asiantuntijatiimissä: teknologia, Life Sciences, alue-toiminta ja PreSeed. Vuoden 2001 lopussa Sitran salakassa oli 121 kohdeyritystä. Sijoitusten arvo oli 104 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin vastaavat luvut olivat 114 yritystä ja 81 miljoonaa euroa.

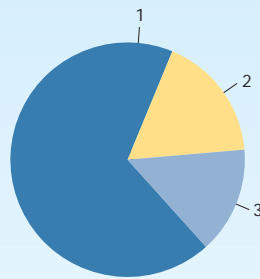
Rahastosijoitukset

Sitra on toiminut pääomarahastosijoittajana 1990-luvun alusta lähtien. Sijoitustoiminnan ohella Sitra on ollut aktiivinen myös rahastojen hallinnoinnissa. Alkuaikoina tavoitteena oli oppia pääomasijoittamista ja edistää siten toimialan kehittymistä Suomessa. Sen jälkeen Sitran rooli on monipuolistunut.

Sitra vaikutti 1990-luvun puolivälissä aktiivisesti aluerahastoverkon synnyttämiseen Suomeen yhdessä silloisen Keran kanssa. Vuosikymmenen lopulla Sitran tehtäväksi tuli kehittää aluerahastojen hallinnointia. Siinä yhteydessä Sitrasta tuli useimpien aluerahastojen hallintoyhtiöiden enemmistö-

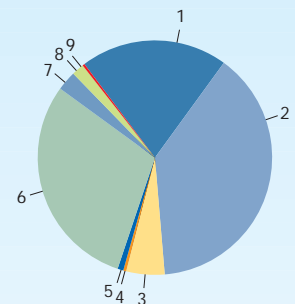

Siträn rahanlähteet 2001

	M €	%
1. Sijoitustoiminnan nettotuotot	15,2	67,9
2. Tuotot kohdeyrityksistä	3,9	17,4
3. Tuotot rahastosijoituksista	3,3	14,7
Yhteensä	22,4	100,0

Siträn rahoituspäätökset 2001

	M €	%
1. Kasvuyritykset	13,0	20,3
2. Siemenrahoitus	24,8	38,6
3. PreSeed	3,4	5,3
4. Teknologian kaupallistaminen	0,3	0,4
5. Muu rahoitus	0,5	0,8
6. Rahastosijoitukset (kotimaiset 21,1 %, ulkomaiset 8,8 %)	19,1	29,9
7. Tutkimukset	1,7	2,7
8. Koulutus	1,1	1,7
9. Innovatiivinen toiminta	0,2	0,3
Yhteensä	64,1	100,0

omistaja. Tuolloin laaditun ohjelman mukaan yhtiöt yksityistetään ja yrittäjyyttä lisätään. Tavoite on toteutunut suunnitelmien mukaan. Vuoden 2003 loppuun mennessä Sitran omistus hallintoyhtiöissä pienenee enintään 20 prosenttiin. Viime vuosina aluerahastojen rahoitus- ja henkilövoimavarat ovat kasvaneet merkittävästi.

Vuodesta 2000 lähtien rahastosijoitukset ovat muuttuneet yhä selkeämmin strategisiksi. Tärkeimpänä perusteena on sijoituksen sopivuus Sitran omaan toimintaan ja sen tukemiseen. Sijoituksia on tehty sekä kansainvälisiin että kotimaisiin rahastoihin. Yhteistyö on osa pääomasijoittamisen tiimien toimintaa. Useita sijoituksia on tehty myös lähi-alueilla Baltiassa ja Venäjällä toimiviin rahastoihin ja niitä hallinnoiviin yhtiöihin.

Vuonna 2001 tehtiin päätökset sijoituksista yhdeksään rahastoon. Näistä kolme oli kansainvälisiä rahastoja, kolme aluerahastoja ja kolme muita kotimaisia rahastoja. Sijoitussitoumusten yhteismäärä oli 30 miljoonaa euroa.

Pääomarahastoista saadut tuotot olivat vuonna 2000 poikkeuksellisen suuret, 41 miljoonaa euroa. Markkinatilanteen voimakas heikentyminen johti siihen, että tuotot kertomusvuonna vähenivät neljään miljoonaan euroon. Rahastotuottojen odotetaan jäävän vuosina 2002 ja 2003 selvästi parhaiden vuosien 1999 ja 2000 tuottoja alemmiksi.

Vuoden lopussa Sitralla oli sijoituksia 54 rahastossa ja sijoitussitoumusten yhteismäärä oli 122 miljoonaa euroa. Lisäksi Sitra ja sen tytäryhtiö Sitra Management Oy olivat omistajina yhteensä 19:ssä rahastojen hallintoyhtiössä. Kaiken kaikkiaan Sitra on maksanut rahastoihin sijoitussitoumuksistaan 84 miljoonaa euroa ja saanut rahastoista palautuksia ja tuottoja 86 miljoonaa euroa.

PreSeed

Siträn yritysrahoitus toimii alueilla, joilla on markkina-aukkoja. Samalla kun aukkoja paikataan, kehitetään myös markkinoiden toimintaa. Yksi puutteellisesti toimiva aukko jää tuotekehitys- ja pääomarahoituksen välille. Sitä paikkaamaan alettiin vuonna 2000 suunnitella PreSeed-rahoitusta.

Yhdessä Tekesin kanssa tehtiin suunnitelma LIKSA-palvelusta, jonka tarkoituksena on mahdollistaa hyvän liikeidean kehittäminen liiketoimintasuunnitelmaksi. LIKSA-rahoitus voidaan myöntää yrittäjälle jo ennen yrityksen perustamista. Sen turvin hän voi keskittyä liiketoimintasuunnitelman laatimiseen ja hankkia tarvittavia palveluita ulkopuolisista lähteistä.

Kertomusvuoden alkupuolella suunnitelmat konkretisoitiin, ja toiminta käynnistyi kesällä 2001. Vuoden loppuun mennessä käsiteltiin 160 hakemusta ja niistä hyväksyttiin noin neljännes. Ensimmäiset kokemukset osoittavat, että palvelulla on merkittävästi kysyntää.

Toisena osana PreSeed-palvelupakettia on INTRO-palvelu, jossa Sitra esittelee LIKSAa saaneet yri-

Siträn hallitus kokoontui kertomusvuonna kymmenen kertaa. Kuvassa hallituksen jäsenet vasemmalta Esko Ollila, Markku Linna, Aatto Prihti, Raimo Sailas, Erkki Virtanen ja Hannele Pohjola sekä hallituksen sihteeri Kirsti Uotila.

tykset sijoittajille. Alkavat yritykset tarvitsevat usein rahoituksen lisäksi apua varsinaisen yritystoiminnan organisointiin ja kehittämiseen. Yksityiset pääomasijoittajat eli bisnesenkelit ovat tärkeä sijoittajaryhmä. Ensimmäiset INTRO-vaiheen sijoitukset tehdään vuoden 2002 alkupuolella.

Teknologian kaupallistaminen

Teknologian kaupallistamistoimintojen tavoitteena on varmistaa, että yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa tutkimustyössä syntyneet innovaatiot saadaan kaupalliseen toteutukseen.

Sitra edistää teknologian kaupallistamista yhteistyössä kahdeksan teknologian kaupallistamisyhtiön kanssa. Sitra on vähemmistöomistajana osassa näitä yhtiöitä.

Merkittävin tapahtuma teknologiaa kaupallistavien yhtiöiden verkostossa oli Licentia Oy:n toiminnan aloittaminen. Licentia syntyi Helsinki University Licensingin ja Finntech Finnish Technologyn fuusion tuloksena. Näin saatiin kootuksi yhteen pääkaupunkiseudun lisensointiresurssit. Yhtiön toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin. Toisena merkittävänä hankkeena on teknologian kaupallistamisyhtiöiden kanssa toteutettava lisensointiohjelma, joka alkoi vuonna 2000 ja jatkuu vielä vuonna 2002. Sen tuloksena näihin yrityksiin on jo syntynyt yli viiden miljoonan euron sopimuskanta.

Jos innovaation kaupallistamisessa päädytään yrityksen perustamiseen, on yrityksen ensimmäinen sijoituspaikka usein yrityshautomo tai -kiihdyttämö. Siträn roolia yritysten kehittämisessä pohdittiin kertomusvuoden aikana ja tehtiin selvitys Suomessa toimivista yrityskehitysyhtiöistä. Päätös Siträn mahdollisista käytännön toimista tällä alueella siirtyi vuoteen 2002.

Sitra Management Oy

Sitra omistaa kokonaan Sitra Management Oy:n osakekannan. Yhtiön tehtävänä on hallinnoida omassa omistuksessaan ja Siträn omistuksessa olevia pääomarahastojen hallintoyhtiöiden osakkeita ja osallistua näiden yhtiöiden toimintaan. Yhtiön vastuulla on sekä kansainvälisiä että kotimaisia hallintoyhtiöitä. Yhtiön omistus Fenno Management Oy:ssä myytiin kertomusvuoden aikana. Yhtiön palveluksessa on toimitusjohtajan lisäksi kaksi toimihenkilöä. Sitra Managementin voitto toimintavuodelta oli 0,2 miljoonaa euroa ja taseen loppusumma 4,5 miljoonaa euroa.

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

Suomen eduskunnan alaisen Sitran hallintoneuvoston muodostaa Suomen Pankin pankkivaltuusto. Kertomusvuoden aikana kuusi kertaa kokoontuneeseen hallintoneuvostoon kuuluivat kansanedustajat Ilkka Kanerva (puheenjohtaja), Virpa Puisto (varapuheenjohtaja), Olavi Ala-Nissilä, Anneli Jäätteenmäki, Antero Kekkonen, Mauri Pekkarinen, Martti Tiuri, Kari Uotila ja Ben Zyskowicz. Hallintoneuvoston sihteerinä toimi varatuomari Anton Mäkelä.

Sitran hallitukseen kuuluivat vuonna 2001 valtiosihteri Raimo Sailas (puheenjohtaja), kansliapäällikkö Erkki Virtanen (varapuheenjohtaja), kansliapäällikkö Markku Linna, varatuomari Esko Ollila, osastopäällikkö Hannele Pohjola sekä Sitran yliasiamies Aatto Prihti. Hallituksen sihteerinä toimi johdon assistentti Kirsti Uotila. Hallitus kokoontui vuoden aikana kymmenen kertaa.

Eduskunnan valitsemina Sitran tilintarkastajina toimivat kansanedustaja Johannes Leppänen puheenjohtajana (varajäsen kansanedustaja Paula Lehtomäki), kansanedustajat Matti Saarinen (Ulla Juurola), Iivo Polvi (KHT-tilintarkastaja Arto Kuusio-la) ja Juha Karpio (Kalervo Kummola) sekä professori, KHT Reino Majala (KHT-tilintarkastaja Kari Manner). Tilintarkastajien sihteerinä toimi professori, KHT Kalervo Virtanen.

KHT-yhteisö SVH PricewaterhouseCoopers Oy päävastuullisena KHT Juha Wahlroos vastasi hallintoneuvoston valitsemana Sitran sisäisestä ja rahoituskohdeiden tarkastuksesta.

Ensimmäinen vuosi uusissa toimitiloissa Helsingin Ruoholahdessa osoitteessa Itämerentori 2 sujui hyvin. Uuden talon arkkitehtuuri ja sisustusratkaisut ovat herättäneet paljon myönteistä huomiota.

Sitran henkilöstön vahvuus oli kertomusvuoden lopussa 89 henkeä, joista 32 yritysrahoituksessa ja 24 TIK-toiminnassa. Hallinnollisissa tehtävissä toimi 33 henkeä. Henkilöstöstä 58 prosenttia oli naisia ja 42 prosenttia miehiä, ja mediaanikeski-ikä oli 40 vuotta. Yliopisto- tai korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 65 prosenttia henkilöstöstä.

Henkilöstöhallinto pyrkii Sitran toiminnan kehittämiseen tunnistamalla parannuskohdeita ja tukemalla hyvän työilmapiirin luomista. Kertomusvuoden aikana ryhdyttiin kokeilemaan uudenlaista kannustinjärjestelmää.

Sitralaiset ovat sitoutuneet vahvasti työhönsä. Heidän työhyvinvoinnistaan pidetään huolta muun muassa koulutuksella ja samaan toimitaloon sijoituneilla kattavilla työterveyspalveluilla. Tietojen, taitojen ja asenteiden kehittämiseksi järjestettiin omia koulutus- ja virkistystilaisuuksia.

PERUSPÄÄOMA

Sitran peruspääoman nimellisarvo on 235 miljoonaa euroa. Pääosin kotimaisiin ja ulkomaisiin osakkeisiin ja korkoinstrumentteihin sekä kiinteistöihin ja pääomarahastoihin sijoitetun peruspääoman markkina-arvo oli vuoden lopussa 755 miljoonaa euroa. Vaikean markkinatilanteen vuoksi markkina-arvo laski vuoden alusta 308 miljoonaa euroa.

Osake- ja korkosijoitusten hoito on annettu ulkopuolisille omaisuudenhoitajille. Mandatum Omai-

suudenhoito Oy, Alfred Berg Omaisuudenhoito Oy, Lombard Odier & Cie, Morgan Stanley & Co. Int. Ltd. sekä JP Morgan Fleming Asset Management Ltd. toimivat kertomusvuonna Sitran omaisuudenhoitajina. Vuoden lopussa tehtiin päätös uudesta omaisuudenhoitomandaatista Handelsbanken AB:n kanssa. Sitran peruspääomasta 73 prosenttia oli vuoden lopussa sijoitettu kotimaisiin kohteisiin.

ESITYS ALIJÄÄMÄSTÄ

Hallitus esittää, että tilikauden alijäämä, joka on 24 880 681,22 euroa, siirretään edellisten tilikau-

sien alijäämä-/ylijäämätilille.

TULOSLASKELMA

(1 000 €)

		1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000
		€	€
VAR SINAINEN TOIMINTA			
Yritysrahoitus			
Tuotot			
		2 276	5 650
		3 291	40 455
		1 651	13 337
	1)	7 218	59 442
Kulut			
	2)	-30 440	-15 733
	3)	-729	-679
		-2 960	-2 505
		-34 129	-18 918
		-26 911	40 525
Tutkimus, innovatiiviset hankkeet ja koulutus			
Tuotot			
	4)	15	32
Kulut			
	5)	-7 719	-5 066
	6)	-273	-128
		-1 264	-1 044
		-9 256	-6 238
		-9 241	-6 206
Hallinto			
Kulut			
	7)	-5 901	-4 918
	8)	-622	-644
		-1 668	-989
		4 224	3 549
		-3 967	-3 002
Kulu-/tuottojäämä		-40 119	31 316
SIJOITUSTOIMINTA			
	9)	88 855	248 721
	10)	-73 617	-80 469
		15 239	168 252
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ		-24 881	199 568

TASE

(1 000 €)

		31.12.2001	31.12.2000
		€	€
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineelliset hyödykkeet			
		1 288	988
		14 415	14 415
		142	185
	11)	15 844	15 587
Sijoitukset			
		177 024	134 774
		16 875	9 927
		11 508	10 727
	12)	205 406	155 428
Peruspääomasijoitukset			
		124 266	138 532
		222 119	263 325
		38 890	25 112
		30 190	26 161
		85 600	89 784
	13)	501 065	542 914
		722 316	713 930
Vaihtuvat vastaavat			
Saamiset			
	14)	5 546	9 430
		6 042	3 051
		11 588	12 481
VASTAAVAA YHTEENSÄ		733 904	726 411
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
		235 463	168 188
		403 375	271 082
		-24 881	199 568
		613 958	638 838
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
		40 437	28 194
Vieras pääoma			
Lyhytaikainen			
		3	0
		22 397	19 369
	15)	57 110	40 009
		79 510	59 378
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		733 904	726 411

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Peruspääomasijoituksiin kuuluvat osakkeet, osuudet ja joukkovelkakirjalainat on arvostettu alimman arvon periaatteella joko alkuperäiseen hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon.

Kohdeyrityksiin ja rahastoihin tehtyjen pääomasijoitusten tasearvona on alkuperäinen hankintameno tai tätä alhaisempi sisäisen arvonnäytteen arvo. Sisäinen arvonnäytteen määritys tehdään suorien kohdeyrityssijoitusten osalta kaksi kertaa vuodessa, ja vuoden lopulla tehtävän arvonnäytteen perusteella tehdään tarvittavat arvostuksen muutokset tilinpäätökseen. Rahastosijoitusten arvioinnissa käytetään samoja periaatteita soveltuvin osin. Niiden arvostuksen pohjana on rahastojen ilmoittama oman salkkunsu arvostus.

Kirjanpito noudattaa kirjanpitolain periaatteita seuraavien poikkeuksien:

- Yritysrahoituksen aikaisen vaiheen sijoituksiin (siemenrahoitus) tehdään varovaisuuden periaatteen mukainen kirjanpidon riskivaraus (varaus rahoitustoiminnasta).
- Teknologian kaupallistamisen sekä tutkimuksen, innovatiivisten hankkeiden ja koulutuksen menot kirjataan kuluksi, samoin näihin liittyvät lainat, joiden takaisinmaksu on ehdollinen.
- Rahoituspäätöksiin liittyvät palautukset (tulot) kirjataan vasta, kun maksu on saatu.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT (1 000 €)

Liitetiedoissa annetaan lisätietona selvitys tuloslaskelman erien sisällöstä. Liitetietojen yhteydessä esitetty numero viittaa tuloslaskelmaan.

YRITYSRAHOITUS

1 Tuotot rahoituskohteista	2001	2000
siemenrahoitus	246	1 427
kasvuyritysten rahoitus	3 142	17 371
rahastosijoitukset	3 679	40 587
teknologian kaupallistaminen	150	58
	7 218	59 442

Siemenrahoitus		
pääomanpalautukset	51	100
korot	174	324
myyntivoitot	0	925
muut tuotot	22	78
	246	1 427

Kasvuyritysten rahoitus		
pääomanpalautukset	57	52
korot	231	271
myyntivoitot	2 250	4 685
osingot	279	12 358
muut tuotot	326	5
	3 142	17 371

Rahastosijoitukset		
voitto-osuudet	3 291	40 455
korot	15	6
myyntivoitot	26	40
osingot	326	86
muut tuotot	20	0
	3 679	40 587

Teknologian kaupallistaminen		
pääomanpalautukset	0	5
korot	11	0
osingot	139	53
	150	58

2 Kulut rahoituskohteista	2001	2000
siemenrahoitus	20 082	12 369
kasvuyritysten rahoitus	4 560	2 000
rahastosijoitukset	4 142	462
PreSeed-rahoitus	943	0
teknologian kaupallistaminen	714	902
	30 440	15 733

Siemenrahoitus		
kulut rahoituskohteista	468	296
arvonalennus	7 372	7 947
riskivaruksen muutos	12 242	4 127
	20 082	12 369

Kasvuyritysten rahoitus		
kulut rahoituskohteista	877	494
arvonalennus	3 683	1 506
	4 560	2 000

Rahastosijoitukset		
kulut rahoituskohteista	-98	-133
arvonalennus	4 239	594
	4 142	462

PreSeed-rahoitus		
kulut rahoituskohteista	943	0
	943	0

Teknologian kaupallistaminen		
kulut rahoituskohteista	714	724
arvonalennus	0	178
	714	902

3 Muut kulut	2001	2000
siemenrahoitus	16	19
kasvuyritysten rahoitus	566	509
rahastosijoitukset	47	70
PreSeed-rahoitus	26	0
teknologian kaupallistaminen	73	81
	729	679

TUTKIMUS, INNOVATIIVISET HANKKEET JA KOULUTUS

4 Tuotot rahoituskohteista	2001	2000
tutkimukset	15	32
	15	32

5 Kulut rahoituskohteista	2001	2000
tutkimukset	2 095	2 382
innovatiiviset hankkeet	4 505	1 850
koulutus	1 119	833
	7 719	5 066

6 Muut kulut	2001	2000
tutkimukset	178	88
innovatiiviset hankkeet	12	0
koulutus	83	41
	273	128

Tilikauden aikana rahoitettiin yhteensä 38 tutkimus-, koulutus- ja innovatiivista hanketta. Merkittävimpiä näistä olivat seuraavat:

Tutkimus

- Innovaatiojärjestelmän tutkimusohjelma
- Suomen tietoyhteiskuntamalli
- Eurooppa 2020
- Uusi talous
- Kokemuksia kansallisista teknologian ennakoineista
- Tulos- ja voittopalkkiojärjestelmät

Innovatiivinen toiminta		
Oppivat seutukunnat		
Itä-Suomen sosiaalisten innovaatioiden keskus		
Tietoyhteiskunnan kärkiverkosto		
Taitoteknologian pilotit		
Koulutus		
Suomi 2015		
Talouspolitiikka 2000+		
Russian Future-Makers in Finland		
Talouspolitiikan foorumi ja paneeli		

HALLINTO

7 Henkilöstökulut	2001	2000
Henkilöstökulut		
palkat	4 072	3 362
eläkekulut	881	698
muut henkilösivukulut	948	857
	5 901	4 918

Henkilökunnan lukumäärä tilikauden päättyessä		
yritysrahoitus	28	24
tutkimukset ja koulutus	13	13
hallinto	33	28
	74	65

Hallinnon henkilökunnasta kaksi oli äitiyslomalla.

Sitrassa toimivan projektihenkilökunnan määrä oli 15 (vuonna 2000 19). Näiden palkka- ym. henkilösivukulut olivat 1,3 miljoonaa euroa ja ne sisältyvät rahoituskohteiden kuluihin.

8 Poistot	2001	2000
Suunnitelman mukaiset poistot		
koneet ja kalusto	494	528
muut pitkävaikutteiset menot	67	55
toimitilojen perusparannukset	62	62
	622	644

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkupe- räisestä hankintahinnasta.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat		
muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta	
toimitilojen perusparannukset	10 vuotta	
koneet ja kalusto	5 vuotta	
atk-laitteet, jotka hankittu 1.1.1999 jälkeen	3 vuotta	

Sijoitusomaisuuden poistot 0,3 miljoonaa euroa on laskettu käyttö- omaisuushyödykkeiden poistoja vastaavalla tavalla ja sisällytetty sijoitustoiminnan kuluihin.

SIJOITUSTOIMINTA

9 Sijoitustoiminnan tuotot	2001	2000
myyntivoitot	58 322	222 657
korkotuotot	11 123	11 500
kurssivoitot	4 209	1 241
valuuttakurssivoitot	3 019	4 425
osinkotuotot	10 135	8 349
vuokratuotot	1 974	548
voitto-osuudet	73	0
	88 855	248 721

10 Sijoitustoiminnan kulut	2001	2000
arvonalennukset	55 197	71 562
palautuneet arvonalennukset	-3 212	-1 469
myyntitappiot	18 496	5 328
kurssitappiot	1 837	1 488
valuuttakurssitappiot	539	1 818
omaisuudenhoitopalkkiot	880	981
kiinteistökulut	627	629
kiint.yhtiösakk. pal.arvonalenn./arvonale.	-730	-60
muut kulut	-17	193
	73 617	80 469

Arvonalennukset on tehty hankintaerittäin. Sekä kotimaisissa että ulkomaisissa osakkeissa on käytetty viimeistä kaupankäyntikurssia. Joukkovelkakirjalainojen arvostuksessa on käytetty HEXin ilmoittamaa kurssia.

TASEEN LIITETIEDOT (1 000 €)

Liitetiedoissa annetaan lisätietona selvitys taseen erien sisällöstä. Liitetietojen yhteydessä esitetty numero viittaa taseeseen.

11 Aineelliset hyödykkeet

Tilikauden aikana on tehty käyttöomaisuushankintoja 0,9 miljoonalla eurolla (vuonna 2000 15,5 miljoonalla).

	Hankinta- meno	Kert.suunn. muk. poistot	Kirjanpito- arvo
	31.12.2001	31.12.2001	31.12.2001
koneet ja kalusto	2 620	1 486	1 134
muut pitkävaikutteiset menot	383	253	130
toimitilojen perusparannukset	617	605	12
muut aineelliset hyödykkeet	153	0	153
	3 773	2 344	1 429
osakkeet ja osuudet	2001		2000
toimitilaosakkeet	14 405		14 405
muut osakkeet	9		9
	14 415		14 415

12 Sijoitukset	2001	muutos	2000
siemenrahoitus	40 437	12 242	28 194
kasvuyritysten rahoitus	41 297	13 130	28 168
rahastosijoitukset	120 283	24 606	95 677
teknologian kaupallistaminen	3 000	-252	3 252
muut sijoitukset	390	252	138
	205 406	49 978	155 428

Siemenrahoitus, 58 yritystä

Abmin Technologies Oy	Galilaeus Oy
Add2Phone Oy	Geniem Oy
Aislo Oy	Glocal Oy
Arbonaut Oy	GWM-Systems Oy
Artscan Oy	Hauler Oy
Bio-Nobile Oy	HMM Software Oy
BioTie Therapies Oyj	Hormos Medical Oy Ltd
Bonalyse Oy	Ipsat Therapies Oy
Chempolis Oy	IST International Security Technology Oy
Contral Pharma Ltd Oy	IWS International Oy
EigenValue Oy	Juvantia Pharma Oy Ltd
Elcard Oy	Karyon Oy
Enterprie Software Ltd	Kultaturve Oy
FIT Biotech Oyj Plc	Lamicon Oy Ltd
Focus Inhalation Oy	LT Linkkitechdas Oy
Food Automation Finland Oy	

Medineuvo Oy	Pharmatory Oy
Medixine Oy	Polymer Corex Kuopio Oy
Meteori Books Oy	Privanet Capital Oyj
Mevire Oy	Quantronics Oy
MobiDiag Oy	SafetyCity Ltd Oy
Nanobac Oy	Smartner Information Systems Oy
Nanoway Oy	SourceCode Finland Oy
Neoforest Oy	Spectrum Medical Sciences Oy
Neomed Oy	Taika Technologies Oy
Nexstim Oy	u-NAV Microelectronics Corporation
Novasso Oy	Unicrop Oy
Oseir Oy	Uniqmed Oy
Osfix International Oy	Voxlab Oy
Panphonics Oy	

Sijoitukset	31.12.2001	muutos	31.12.2000
osakkeet ja osuudet	33 660	3 750	29 910
pääomalainat	14 821	6 429	8 392
muut lainat	2 734	-109	2 843
arvonlennukset	-10 779	2 171	-12 950
	40 437	12 242	28 194

Uusia siemenvaiheen yrityksiä on tilikauden aikana tullut 18. Näihin on sijoitettu yhteensä 12,1 miljoonaa euroa. Tilikauden aikana on poistunut 19 siemenvaiheen yritystä. Näistä yksi on myyty, yksi on purettu selvitystilamenettelyn kautta, yksi on asetettu konkurssiin (alkuperäinen sijoitus 0,5 miljoonaa euroa), kymmenen on siirretty kasvuyrityksiin ja kuusi yritystä on poistettu aktiiviportfoliosta.

Kasvuyritysrahoitus, 63 yritystä

Aplac Solutions Oy	Medhelp Ab
Aplicom Oy	Medikro Oy
Audit Oy	Mega Elektroniikka Oy
B-Band Oy	Megatrex Oy
Bevesys Oy	Mehiläinen Oy
Biofons Oy	Moduleo Oy
BPM Group Oy	Mytek Oy
Camelina Oy	Neorem Magnets Oy
DBC International Ltd Oy	Okmetic Oyj
Delfin Technologies Oy	Optatech Oy
DeskArtes Oy	Pharming Health Care Products
Diomed Inc.	Porin Teollisuusautomaatio Oy
FibroGen Inc.	Prowellness Oy
Fimet Oy	Puuman Oy
Finsonic Oy	QPR Software Oy
Fluid-Bag Oy Ab	R 5 Vision Oy
Fluilogic Oy	Rados Technology Oy
FoodFiles Oy Ltd	Reactionlab Oy
Heptagon Oy	Setec Oy
Hidex Oy	Shanghai Fimet Medical Instruments Company Ltd
Innomedica Oy	Smilehouse Oy
Innotrac Diagnostics Oy	Stick Tech Ltd Oy
Ion Blast Oy	Syncron Tech Oy
Kibron Oy	Sysline Oy
Kielikone Oy	Tapvei Oy
Kivia Oy	Tassu-Taimisuoja Oy
KSV Instruments Oy	Toolmakers Lahti Oy
Kuntokumppanit Oy	TR-Tech. Int. Oy
Labmaster Oy	Welfare Communications Oy
Mail Systems Oy	Vista Communication Instruments Oy
MAP Medical Technologies Oy	VLSI Solution Oy
Mechanical Assembly and Consulting MAC Oy	

Sijoitukset	31.12.2001	muutos	31.12.2000
osakkeet ja osuudet	42 825	13 443	29 382
pääomalainat	7 456	1 593	5 863
muut lainat	5 080	1 065	4 015
arvonlennukset	-14 064	-2 973	-11 091
	41 297	13 130	28 168

Tilikauden aikana on tullut viisi uutta kasvuyritystä. Lisäksi kymmenen yritystä on siirretty siemenvaiheesta kasvuvaiheeseen. Seitsemän kasvuyritystä on tilikauden aikana poistunut. Näistä neljä on myyty, yksi on fuusioitu siemenvaiheen yritykseen, yksi purettu selvitystilamenettelyn kautta ja yksi on poistettu aktiiviportfoliosta.

Rahastosijoitukset	31.12.2001	muutos	31.12.2000
kansainväliset rahastot			
ja hallintoyhtiöt	60 702	9 118	51 584
alueelliset rahastot			
ja hallintoyhtiöt	17 486	3 505	13 981
muut kotimaiset rahastot			
ja hallintoyhtiöt	42 095	11 983	30 112
	120 283	24 606	95 677

Kansainväliset rahastot ja hallintoyhtiöt

Rahastot

Advanced European Technologies N.V.	Merlin Biosciences Fund L.P.
Apple Tree Ventures II L.P.	Norum (Cyprus) Ltd
Associated Venture Investors III	Russian Technology Fund L.P.
Atlas Venture Fund III	Strategic European Technologies N.V.
Baltic Investment Fund I	Technologieholding Central and Eastern European Fund N.V.
Baltic Investment Fund II	Trident Capital Fund V
Baltic Investment Fund III	Ventech Capital II L.P.
Baring Capricorn Ventures	
Boston Millennia Partners LP	Hallintoyhtiöt
Crescendo III, L.P.	3TS Venture Partners Oy
Diamondhead Ventures L.P.	Baltcap Oy *)
Edison Venture Fund IV	Baltic Investment Fund Management Ltd
European Renaissance Capital L.P.	Baltic Venture Advisers Oy
Euroventures Nordica II B.V.	BIF Management Ltd *)
First European Fund Investments	EQM Proventure Oy
Global Private Equity II L.P.	European Fund Investments Carried Interest Unit Trust
Hambros Advanced Technology Trust II L.P.	Nordic Venture Partners Ltd
Hambros Advanced Technology Trust III L.P.	Nordic Russian Venture Partners Ltd *)
HealthCap 1999 KB	Norum (Cyprus) Ltd
InnKap 2 Partners	RTF Management Ltd
InnKap 3 Partners	

*) omistus Sitra Management Oy:n kautta

Tilikauden aikana on tehty kolme uutta kansainvälistä rahastosijoitusta. Näihin 28 rahastoon ja kahdeksaan hallintoyhtiöön on sijoitettu

	31.12.2001	muutos	31.12.2000
osakkeet ja osuudet	62 965	13 499	49 466
pääomalainat	0	0	0
muut lainat	3 183	-142	3 324
arvonlennukset	-5 446	-4 240	-1 206
	60 702	9 118	51 584

Alueelliset rahastot ja hallintoyhtiöt

Rahastot

Aboa Venture Ky	Karinvest Oy
Aboa Venture III Ky	Lapin Rahasto I Ky
Ganal Venture Ky	Matkailunkehitys Nordia Oy
Grow How Rahasto I Ky	Midinvest Oy
Indekon Oy	Midinvest I Ky
Innoventure Oy	Pikespo Invest Oy Ltd

Savon Teknia Oy	Hallintoyhtiöt
Seedcap Ky	Aboa Venture Management Oy
Spinno-seed Oy	Innofinance Oy
Teknoventure Oy	Nordia Management Oy
Vakka-Suomen	Sentio Invest Oy
Pääomarahasto Ky	Teknia Invest Oy
	Teknoventure Management Oy

Tilikauden aikana on tehty kolme uutta alueellista rahastosijoitusta. Näihin 17 alueelliseen rahastoon ja kuuteen hallintoyhtiöön on sijoitettu

	31.12.2001	muutos	31.12.2000
osakkeet ja osuudet	17 486	3 505	13 981
pääomalainat	0	0	0
muut lainat	0	0	0
arvonlennukset	0	0	0
	17 486	3 505	13 981

Muut kotimaiset rahastot ja hallintoyhtiöt

Rahastot	Hallintoyhtiöt
Bio Fund Ventures I Ky	Sitra Management Oy
Bio Fund Ventures II Ky	Bio Fund Management Oy *)
Bio Fund Ventures III Ky	Eqvitec Partners Oy *)
CIM Venture Fund for Creative Industries Ky	
Eqvitec Teknologiarahasto I Ky	
Eqvitec Teknologiarahasto II Ky	
Finnventure Rahasto II Ky	
Finnventure Rahasto III Ky	
MB Equity Fund Ky	

*) omistus Sitra Management Oy:n kautta

Tilikauden aikana on tehty kolme uutta kotimaista rahastosijoitusta. Näihin yhdeksään rahastoon ja yhteen hallintoyhtiöön on sijoitettu

	31.12.2001	muutos	31.12.2000
osakkeet ja osuudet	38 725	11 983	26 742
pääomalainat	0	0	0
muut lainat	3 370	0	3 370
arvonlennukset	0	0	0
	42 095	11 983	30 112

Teknologian kaupallistaminen

AboaTech Oy Ab
Culminatum Oy
Finn-Medi Tutkimus Oy
Helsingin Tiedepuisto Oy
Helsingin Yliopiston Holding Oy
Innokarelia Oy
Innopoli Oy
Licentia Oy
Oulutech Oy
Sitrans Oy Ltd
Tuotekehitys Oy Tamlink

Tilikauden aikana kaksi teknologian kaupallistamisyhtiötä on fuusioitu toisiinsa. Lisäksi yksi teknologian kaupallistamisyhtiö on lakannut. Näihin 11 kohteeseen on sijoitettu

	31.12.2001	muutos	31.12.2000
osakkeet ja osuudet	2 442	-76	2 518
pääomalainat	593	-252	845
muut lainat	143	0	143
arvonlennukset	-178	76	-254
	3 000	-252	3 252

Muut sijoitukset

NASDAQ Europe S.A.
Navicre Oy
Aktiiviportfoliosta poistetut yritykset 15 kpl
Näihin 17 kohteeseen on sijoitettu

	31.12.2001	muutos	31.12.2000
osakkeet ja osuudet	7 771	5 711	2 060
pääomalainat	1 825	739	1 086
muut lainat	1 029	313	716
arvonlennukset	-10 235	-6 511	-3 724
	390	252	138

13 Peruspääomasijoitukset

	2001	2000
Pitkäaikaiset sijoitukset		
joukkovelkakirjalainat	124 266	138 532
kotimaiset osakkeet	134 277	162 943
ulkomaiset osakkeet	87 843	100 382
rahasto-osuudet	38 890	25 112
kiinteistö-sijoitukset	30 190	26 161
Lyhytaikaiset sijoitukset		
joukkovelkakirjalainat	6 465	15 218
sijoitustodistukset	76 862	69 581
omaisuudenhoitotilit	2 188	4 859
muut lyhytaikaiset sijoitukset	85	126
	501 065	542 914

Sijoitusomaisuuteen kuuluvien julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osuuksien aktivoitujen hankintamenojen ja markkina-arvon erotus:

	494 093	796 641
markkina-arvo yhteensä		
vastaava kirjanpitoarvo	222 119	266 452
erotus	271 974	530 189

14 Siirtosaamiset

Sijoitustoiminnan tuottoihin kirjatut siirtyvät korot ja avoimet kaupat tilikaudelta ovat 4,6 miljoonaa euroa.

15 Velat rahoitustoiminnasta

Velat rahoitustoiminnasta muodostuvat rahoitussopimuksista, joista sopimus on solmittu ja Sitran maksuvelvollisuus on syntynyt.

KULUKSI KIRJATUT LAINAT, JOIHIN LIITTYY TAKAISINSAANTIMAHDOLLISUUS 31.12.2001

Kuluksi kirjattuja lainoja, joihin liittyy takaisinsaantimahdollisuus, oli tilikauden lopussa yhteensä 2,3 miljoonaa euroa (vuonna 2000 1,9 miljoonaa). Lainoista 0,2 miljoonaa (0,2) on sellaisia, joiden takaisinmaksuehto on toteutunut ja takaisinmaksu tapahtuu kiinteän aikataulun mukaan, ja 1,4 miljoonaa (1,1) lainoja, joiden takaisinmaksu määräytyy kiinteän aikataulun sijaan rojalitiperusteisesti. Lainoja, joiden takaisinmaksuehto ei ole toteutunut tai joiden takaisinmaksusta ei ole vielä tehty sopimusta, on yhteensä 0,8 miljoonaa euroa (0,5).

KIRJAAMATTOMAT SITOUMUKSET 31.12.2001

	2001	2000
Rahoituspäätös tehty, mutta sopimus solmimatta		
siemenrahoitus	13 232	14 450
kasvuyritysten rahoitus	5 492	7 564
rahastosijoitukset	8 030	14 047
PreSeed-rahoitus	3 715	0
teknologian kaupallistaminen	744	316
tutkimukset	2 393	3 118
innovatiiviset hankkeet	11 019	14 843
	44 625	54 338

TAKAUKSET

Takaukset muiden puolesta ovat yhteensä 0,1 miljoonaa euroa (vuonna 2000 0,1 miljoonaa).

Helsingissä 8. päivänä helmikuuta 2002

Raimo Sailas

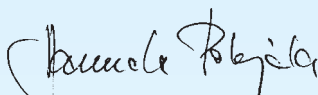
Erkki Virtanen

Markku Linna

Esko Ollila

Hannele Pohjola

Aatto Prihti

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Eduskunnan valitsemina tilintarkastajina olemme suorittaneet Suomen itsenäisyyden juhlarahaston tilinpäätöksen ja kirjanpidon sekä hallinnon tarkastuksen tilivuodelta 2001 hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

KHT-yhteisö SVH Pricewaterhouse Coopers Oy on suorittanut rahaston sisäisen tarkastuksen ja rahoituskohteiden tarkastuksen. Olemme perehtyneet tarkastuksista laadittuihin kertomuksiin.

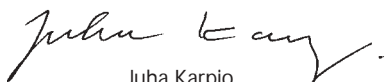
Tilinpäätös, joka osoittaa alijäämää 24 880 681,22 euroa, on laadittu voimassa olevien säännösten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot rahaston toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Esitämme tuloslaskelman ja taseen vahvistamista sekä vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille ja yliasiamiehelle tarkastamaltamme tilivuodelta. Puollamme tilivuoden alijäämän käsitteilyä hallituksen toimintakertomuksessaan esittämällä tavalla.

Helsingissä 25. päivänä helmikuuta 2002

Johannes Leppänen

Juha Karpio

Reino Majala

KHT

Iivo Polvi

JHTT, HTM

Matti Saarinen

./ Kalervo Virtanen

KHT

Sitra 2001

För den år 1967 grundade Jubileumsfonden för Finlands självständighet var det 34 verksamhetsåret livligt och händelserikt. Sitra fortsatte att utveckla nya verksamhetsformer och koncentrerade sig tydligare än tidigare på stora projekt.

Tillväxtperioden i världsekonomin, som pågått under mer än tio år, tog slut främst på grund av USA:s ekonomiska problem. Den kraftiga produktionstillväxten som fortsatt sedan mitten av 1990-talet ledde till en kännbar skuldsättning såväl inom den privata sektorn som inom hela national ekonomin. I och med fördjupade underskott både i handels- och bytesbalansen minskade USA:s draghjälp åt resten av världen.

Konjunkturutsikterna för den globala ekonomin blev ännu dystrare efter terrorattackerna i USA i september.

Efter denna händelse blev både konsumenternas och företagens beteende försiktigare; de första tecknen på minskad pessimism fick man först under det gångna årets sista veckor. Den amerikanska centralbanken försökte för sin del lätta penningpolitiken genom att under året sänka styrräntan till en rekordlåg nivå.

Den internationella aktiemarknaden var nedgående redan före terrorattackerna i september speciellt inom telekommunikationssektorn, och omedelbart därefter tilltog nedgången. Den blev dock temporär, och tack vare investerarnas förtroende för ekonomins förmåga att fungera återvände kurserna fram till årets slut till den nivå som räddade före terrorattackerna. Även uppgången av oljepriserna blev kortvarig.

Den finländska ekonomin svängde nedåt på våren, då värdet på exporten och investeringarna minskade. Tack vare exporten, vars värde redan kommit att representera nära hälften av bruttonationalprodukten, visade landets utrikeshandel dock fortfarande överskott. Speciellt industrikonjunkturen var svagare än vanligt, och tecken på recession kunde synas i ekonomin. Statsskulden fortsatte dock att minska, och statens kassainkomster var större än utgifterna.

Enligt den antagna strategin är Sitras ambition att påverka den finländska samhällsutvecklingen så, att Finland år 2010 är ett av världens tre mest framgångsrika länder. För att uppnå detta bedriver Sitra forskning, innovativ verksamhet, utbildning (TIK-verksamhet) och företagsfinansiering. Under det gångna verksamhetsåret inleddes en ny satsning på nätverksutveckling och -finansiering.

Sitras finansieringsbeslut sjönk med 36 procent från förra årets rekordnivå. Utbetalningar som baserade sig på årets och tidigare års beslut uppgick till 52 miljoner euro, vilket var 18 procent mer än året innan.

Sitras ekonomiska resurser har under den senaste tioårsperioden mångfaldigats främst tack vare värdeökningar på grundkapitalplaceringarna och intäkter från sålda aktier. Räkenskapsårets resultat blev negativt bland annat på grund av nedskrivningar i placeringstillgångarna och begränsade intäkter från kapitalplaceringarna. Sitras ekonomiska ställning är dock fortsättningsvis stark och ger goda förutsättningar för verksamhetens fortsatta finansiering.

FORSKNING, INNOVATIVA PROJEKT OCH UTBILDNING (TIK)

Grunduppgiften för Sitras forskning, innovativa projekt och utbildningsverksamhet är att identifiera de förändringskrav samhället står inför samt skapa en kunskapsbas och handlingsmodell för utvecklingen av den nationella framgångsstrategin.

Huvudmålet för Sitras forskning är att stärka beslutsfattarnas och den stora allmänhetens kännedom om de förändringar samhället står inför, samt bidra till utvecklingen av strategier och handlingsalternativ som motsvarar de nya för-

hållandena. Den innovativa verksamheten skapar nätverk för nya lovande affärsverksamheter som främjar den national ekonomiska framgången och medborgarnas välbefinnande, samt testar nya handlingsätt för att förbättra kostnadseffektiviteten i välfärdssamhället. Genom sina utbildningsprogram strävar Sitra till att säkerställa kompetensen hos samhällets beslutsfattare och journalister, samt hos dem som bereder besluten i den föränderliga världen.

Forskning

Under verksamhetsåret slutfördes ett omfattande forskningsprogram gällande innovationssystem. De centrala resultaten har samlats i rapporten Transformation of the Finnish innovation system. Rapporten betonar behovet av en systematisk utveckling av hela innovationssystemet och en förstärkning av interaktiva nätverk.

Arbetet för utveckling av det finländska informations-samhället fortsatte genom Manuel Castells' och Pekka Himanens undersökning av den finländska modellen för informations-samhället. Rapporten publicerades i höstas. Dess grundtes är att man i den finländska modellen lyckats kombinera en konkurrenskraftig informations- och kommunikationsutveckling med ett välfärdssamhälle.

Under verksamhetsåret fortsatte forskningsprojektet Europa 2020, som genomförs i samarbete med Centre for European Policy Studies i Bryssel. Tyngdpunkter i Sitras del av forskningen är östutvidgningen och de små staternas roll i EU.

Under verksamhetsåret publicerades en rapport över Europas sociala dimension, Euroopan sosiaalisen mallin aineksia (Komponenter i Europas sociala modell), som redogör för den sociala dimensionens förändrade roll i det förenade Europa.

Undersökningen Erfarenheter av nationella teknologi-prognoser analyserade ur finländsk synpunkt intressanta nationella teknologiprojekt (i Nederländerna, Sydkorea, Irland, Storbritannien, Italien, Österrike, Japan och Sverige).

Nätverksekonomin är ett långsiktigt forskningsobjekt för Sitra. Detta ämne behandlas också i ett under 2001 inlett forskningsprojekt om den nya ekonomin. Som första rapport publicerades hösten 2001 boken Uuden talouden loppu? (Slutet för den nya ekonomin?), som översiktligt beskriver den nya ekonomin och forskningen kring detta begrepp.

Den innovativa verksamheten (innovativa projekt)

Den innovativa verksamheten handlade år 2001 främst om att påbörja de tidigare beslutade projekten Lärande regioner (OSKU) och Centralen för Östra Finlands sociala innovationer (ISO INKE), samt om förundersökningar angående nya projekt.

Inom projektet OSKU startades åtta regionala projekt för att vidareutveckla de handlingsmodeller för uppbyggande av ett medborgaranpassat kunskapssamhälle och medborgarnätverk, som med goda resultat hade prövats inom projektet Inlärningspotentialen i Nordöstra Karelen. Inom varje delprojekt skapas ett lokalt medborgarnätverk, lokala arbetslösa skolas till utbildare, och medborgare får lära sig använda data-nätverk i sina dagliga liv. Innehållet och nyttan av medborgar-

nätverken utformas enligt varje regions egna förutsättningar.

Inom ISO INKE-projektet, som genomförs i kommunerna i Pieksämäki region, tas nya modeller fram för produktion av välfärdstjänster. Under 2001 undersöktes efterfrågan av och tillgången på välfärdstjänster i regionen, och en verksamhetsmodell utvecklades för en privat organisation som förmedlar välfärdstjänster. Projektet strävade också till att förbättra kostnadsberäkningen inom kommunernas egen tjänsteproduktion och utveckla inköpsarbetet mellan kommunerna. Under året inleddes också uppbyggnaden av ett samarbetsnätverk för tjänsteföretag samt grundades ett call center som förmedlar välfärdstjänster.

Ett av Sitras tidigare startade innovativa projekt som fortsatte under året var informationstjänsten Kärkiverkosto (Spetsnätverk) som riktas till dem som arbetar med utveckling av informations-samhället.

I samband med projektet Världen utan hinder grundades Finland Travel Marketing Oy för att marknadsföra finländska badhotell utomlands. Projektet misslyckades och i slutet av året sålde Sitra sin andel av bolaget till Matkailunkehitys Nordia Oy. Samtidigt utvidgades bolagets ägarbas med ett antal betydande finländska badhotell. Projektet Världen utan hinder producerade också affärskonceptet Seniorsal som vidareförädlades under verksamhetsåret.

Förundersökningarna angående nya innovativa projekt fortsatte under året. Förundersökningsrapporter utarbetades inom områdena skolning i virtuella färdigheter, unga människors livshantering och distansarbetscentra. För att stöda Sitras projektverksamhet utgavs en handbok för projektledare.

Utbildning

Under verksamhetsåret fortsatte verkställandet av de år 1999 fastställda utbildningsstrategierna. Inom Finland 2015-programmet genomfördes kurserna 3 och 4. Det inledande seminariet för kurs 3 hölls i Washington D.C. Den fjärde kursen började sitt arbete i San Francisco. De nästföljande seminarierna för de båda kurserna hölls i Moskva och i Berlin, de sista två seminarierna i Finland. Kursernas slutrapporter väckte livlig offentlig debatt. Kurserna föreslog också under det s.k. workshoparbetet flera teman för mera ingående behandling. Den första workshopen Brytning i arbetslivet – utbildningens svar startades under hösten 2001.

Inom programmet Den ekonomiska politiken 2000+ arrangerades två veckolånga kurser. Unga ryska beslutsfattare inbjöds till Finland för att under en veckas tid bekanta sig med det finländska samhället på kursen Russian Future-Makers in Finland.

NÄTVERKSUTVECKLING OCH -FINANSIERING

På basis av erfarenheterna från Sitras innovativa projekt Hantverksteknologi fattades beslutet, att denna verksamhet även skulle omfatta en förnyelse av de nätverk som hade bildats av traditionella mindre och medelstora företag. Detta skulle ske genom utnyttjande av nya metoder, som den nya ekonomin och teknologin erbjuder. Målsättningen är att förbättra företagsamheten genom marknadsorienterad affärsverksamhet, nya nätverk och internationalisering.

Inom Hantverksteknologiprojektet Väskor och skinnprodukter togs nya högklassiga kollektioner fram i samarbete med professionella formgivare och tillverkare.

Projektet Byggande av musikinstrument avslutades i

somras, då man i samråd med företagen konstaterade, att branschen inte är mogen för en nätverksmodell.

Inom projektet Inredning för offentliga utrymmen, har man arbetat med att utveckla ett totalkoncept för inredning av skolnings- och konferensutrymmen.

Under hösten inleddes också ett arbete för att undersöka hur TE-centralerna, Tekes, Finnvera Oyj, Finpro, Suomen Teollisuussijoitus Oy (Finlands Industriinvestering AB) och Sitra kunde fördjupa sitt praktiska samarbete för att utveckla och internationalisera de mindre och medelstora företagens nätverk. Man började också kartlägga traditionella företagsnätverk i syfte att utveckla dessa.

FÖRETAGSFINANSIERING

Grunduppgiften för Sitras företagsfinansiering är att skapa konkurrenskraftigt och lönsamt företagande i Finland genom att erbjuda företagare och företag finansiering och annan service som främjar deras utveckling.

Sitras företagsfinansiering omfattar utöver finansiering av nyföretagande även placeringar i kapitalfonder, PreSeed-service, kommersialisering av teknologi och Sitra Management Oy:s förvaltningsverksamhet.

Sitra fattade år 2001 finansieringsbeslut till ett värde av 61 miljoner euro, medan motsvarande siffror under rekordåret 2000 var 83 miljoner euro. Minskningen beror framför allt på minskade fondinvesteringar. Direkta investeringar i företag ökade däremot jämfört med år 2000. Därmed fortsatte Sitra sin uppgift som en verksam aktör i det effektiva finländska innovationssystemet.

Kapitalplaceringsverksamheten

Sitras kapitalplaceringsverksamhet koncentrerar sig på finansiering av nyföretagande. Sitra gör ofta en ren seedfinansiering i ett nystartat företag som befinner sig på produktutvecklingsstadiet utan egentlig affärsverksamhet.

Antalet positiva beslut angående direkta placeringar ökade markant och uppgick till 37 miljoner euro; motsvarande belopp år 2000 var 22 miljoner euro. Finansieringsbeslut angående initialinvesteringar ökade från förra årets 12 miljoner euro till 15 miljoner euro. Besluten gällde 22 företag, året innan 24 företag.

Nystartade företag behöver i regel tilläggsfinansiering. Behovet av tilläggsfinansieringar ökade även på grund av att man kunde utträda ur endast ett fåtal företag. Fortsatta placeringar för 22 miljoner euro gjordes under verksamhetsåret i sammanlagt 39 företag. Motsvarande siffror året innan var 10

miljoner euro och 30 företag. Ökningen av Sitras direkta investeringar är ytterst betydelsefull på grund av att det har skett en värdesänkning med 50–70 procent, beroende på bransch och företag. Den typ av finansiering Sitra företräder har fått en större betydelse genom att privata investerare i högre grad än tidigare undviker att finansiera företag i start-up-skedet.

Under 2001 utträdde Sitra ur 11 företag. Exit-intäkterna uppgick till 2 miljoner euro.

Företagsfinansieringens samarbete med olika marknadsaktörer har under året ytterligare förstärkts. De mest naturliga samarbetspartnerna är aktörerna inom den offentliga sektorn, speciellt Tekes, vars finansiering nästan alla Sitras samarbetsföretag har utnyttjat. Sitra deltar dessutom aktivt i Tekes' teknologiprogram. Övriga viktiga samarbetspartner är Finnvera Oyj, Suomen Teollisuussijoitus Oy (Finlands Industriinvestering AB) samt bland andra Finlands Akademi, Statens tekniska forskningscentral VTT och Finpro. Under året förverkligades den för företagare och företag avsedda infoportalen www.yrityssuomi.fi som tas i bruk i början av 2002.

Den i förra verksamhetsberättelsen omnämnda riksfattande seedfonden, som skulle bildas i samarbete med Suomen Teollisuussijoitus Oy (Finlands Industriinvestering AB), förverkligades inte.

Risikkapitalplaceringsverksamheten sker inom fyra grupper: teknologi, Life Sciences, region och PreSeed. I slutet av år 2001 omfattade Sitras investeringsportfölj 121 företag. Placeringarna uppgick till ett värde av 104 miljoner euro. Motsvarande belopp året innan var 114 företag och 81 miljoner euro.

Fondplaceringarna

Sitra har investerat i risikkapitalfonder sedan början av 1990-ta-

let. Sitra är också aktiv inom fondförvaltningen. Till en början skaffade Sitra sig kunskap om riskkapitalplacering och genom att sprida denna kunskap bidrog man till branschens utveckling i Finland. Sedermera har Sitras roll blivit mångsidigare.

I mitten av 1990-talet medverkade Sitra aktivt vid tillkomsten av regionala fondnätverk i samarbete med dåvarande Utvecklingsområdesfonden Kera. Vid slutet av decenniet blev Sitras uppgift att utveckla förvaltningen av de regionala fonderna. Samtidigt blev Sitra majoritetsägare i merparten av de bolag som förvaldade dessa regionala fonder. Enligt det dåvarande programmet skulle fonderna privatiseras med ökat företagande som följd. Målet har förverkligats enligt planerna. Mot slutet av år 2003 skall Sitras ägarandel i förvaltningsbolagen reduceras till högst 20 procent. Under de senaste åren har de regionala fondernas finans- och personalresurser ökat betydligt.

Sedan år 2000 har fondplaceringarna till sin natur blivit alltmer strategiska. Det viktigaste kriteriet är att placeringen överensstämmer med Sitras egen verksamhet och stöder den. Placeringar har gjorts i både internationella och inhemska fonder.

Under år 2001 fattades beslut om investeringar i nio fonder. Dessa omfattade tre internationella fonder, tre regionala och tre övriga inhemska fonder. Placeringsförbindelsernas sammanlagda värde uppgick till 30 miljoner euro.

Intäkterna från kapitalfonderna var år 2000 exceptionellt stora, 41 miljoner euro. Den kraftiga försvagningen av marknadsläget ledde till att intäkterna under verksamhetsåret minskade till 4 miljoner euro. Fondintäkterna förväntas under åren 2002 och 2003 bli klart lägre än under de bästa åren 1999 och 2000.

I slutet av året hade Sitra investeringar i 54 fonder, och placeringsförbindelsernas sammanlagda värde uppgick till 122 miljoner euro. Dessutom var Sitra och dess dotterbolag Sitra Management Oy ägare i 19 fondförvaltningsbolag. Totalt har Sitra utbetalat 84 miljoner euro av sina placeringsförbindelser i fonderna och erhållit 86 miljoner euro i återbetalningar och intäkter.

PreSeed

Sitras företagsfinansiering är verksam på områden där det finns luckor i marknaden. Samtidigt som luckorna täpps till, utvecklas även verksamheten på marknaden. En lucka har uppstått mellan produktutvecklings- och kapitalfinansiering. För att avhjälpa denna brist började man under år 2000 planera PreSeed-finansiering.

I samarbete med Tekes utarbetades en plan om en s.k. LIKSA-tjänst, som syftar till att en bra affärsidé får möjlighet att utvecklas till en affärsplan. Från LIKSA kan företagaren få finansiering redan innan företaget är grundat. Med

hjälp av denna finansiering kan företagaren koncentrera sig på sin affärsplan och köpa tjänster utifrån.

Planerna konkretiserades under första delen av 2001, och verksamheten kom i gång under sommaren.

Fram till årets slut behandlades 160 ansökningar, varav cirka en fjärdedel godkändes. De första erfarenheterna visar tydligt att tjänsten är efterfrågad.

En annan del av PreSeed-servicepaketet är en s.k. INTRO-tjänst som innebär att Sitra för investerarna presenterar de företag som fått finansiering från LIKSA. Företag som är i start-up-skedet behöver ofta förutom finansiering också hjälp med att organisera och utveckla den egentliga affärsverksamheten.

Privata kapitalplaceringar, s.k. affärsänglar är en viktig investerargrupp. INTRO-stadiets första placeringar kommer att ske under första delen av år 2002.

Kommersialisering av teknologi

Verksamheten syftar till att säkerställa att innovationer som uppstått inom universitet och högskolor kommer till kommersiell användning.

Sitra främjar kommersialisering av teknologi i samarbete med åtta företag som är specialiserade inom detta område. Sitra är minoritetsägare i några av dessa företag.

Den mest betydelsefulla händelsen inom nätverket av företag som arbetar med kommersialisering av teknologi var att Licentia Oy började sin verksamhet. Licentia uppstod genom fusion mellan Helsinki University Licensing och Finntech Finnish Technology. På detta sätt lyckades man förena huvudstadsregionens licensieringsresurser. Bolagets verksamhet har kommit väl i gång. Ett annat betydande projekt är ett licensieringsprogram som skall verkställas tillsammans med teknologikommersialiseringsföretagen. Programmet började under år 2000 och skall fortsätta under år 2002. Som resultat av detta har avtal till ett belopp överskridande 5 miljoner euro redan ingåtts av dessa företag.

Om kommersialisering av en innovation leder till företagsetablering, är företagets första steg ofta en företagskuvös eller -accelerator. Sitras roll i företagsutvecklingen evaluerades under verksamhetsåret, och en kartläggning gjordes av bolag som sysslar med företagsutveckling i Finland.

Ett beslut angående eventuella åtgärder för Sitras del kommer att fattas under 2002.

Sitra Management Oy

Sitra äger hela aktiestocken i Sitra Management Oy. Bolagets uppgift är att förvalta aktierna i fondförvaltningsbolag som Sitra Management Oy eller Sitra äger samt delta i dessa bolags verksamhet.

Bolaget har ansvar både för internationella och finländska förvaltningsbolag. Bolagets andel i Fenno Management Oy såldes under verksamhetsåret. Bolaget sysselsätter två

anställda utöver verkställande direktören. Sitra Managements överskott för verksamhetsåret uppgick till 0,2 miljoner euro och balansomslutning till 4,5 miljoner euro.

ADMINISTRATION OCH PERSONAL

Förvaltningsrådet för Sitra som lyder under Finlands riksdag utgörs av Finlands Banks bankfullmäktige.

Förvaltningsrådet, som under verksamhetsåret höll sex sammanträden, hade följande sammansättning: riksdagsmännen Ilkka Kanerva (ordförande), Virpa Puisto (viceordförande), Olavi Ala-Nissilä, Anneli Jäätteenmäki, Antero Kekkonen, Mauri Pekkarinen, Martti Tiuri, Kari Uotila och Ben Zyskowitz. Förvaltningsrådets sekreterare har varit vicehäradschef Anton Mäkelä.

Sitras styrelse hade under år 2001 följande ledamöter: statssekreterare Raimo Sailas (ordförande), kanslichef Erkki Virtanen (viceordförande), kanslichef Markku Linna, vicehäradschef Esko Ollila, avdelningschef Hannele Pohjola samt Sitras överombudsman Aatto Prihti. Styrelsens sekreterare har varit direktionsassistent Kirsti Uotila. Styrelsen höll under året tio sammanträden.

Av riksdagen utsedda revisorer var under verksamhetsåret riksdagsman Johannes Leppänen, ordförande (suppleant Paula Lehtomäki), riksdagsmännen Matti Saarinen (Ulla Juurola), Iivo Polvi (CGR-revisor Arto Kuusiola) och Juha Karpio (Kalervo Kummola) samt professor, CGR Reino Majala (CGR-revisor Kari Manner). Revisorernas sekreterare har varit professor, CGR Kalervo Virtanen.

CGR-samfundet SVH PricewaterhouseCoopers Oy med

CGR-revisor Juha Wahlroos som huvudansvarig hade av förvaltningsrådet utsetts att svara både för Sitras interna revision och granskningen av de finansierade projekten.

Verksamheten i de nya lokaliteterna vid Östersjötorget 2 i Gräsviken i Helsingfors har fungerat bra. Såväl den nya fastighetens arkitektur som inredningslösningarna har fått gott om positiv uppmärksamhet.

Sitras personal omfattade vid årets slut 89 personer, varav 32 arbetade med företagsfinansiering och 24 inom TIK-verksamheten. Administrationen sysselsatte 33 personer; 58 procent av personalen var kvinnor och 42 procent män. Personalens medianålder var 40 år; 65 procent av personalen hade universitets- eller högskoleexamen.

Personaladministrationens ambition är att utveckla Sitras verksamhet genom att identifiera förbättringsbehov och skapa ett bra arbetsklimat. Under verksamhetsåret togs ett nytt målsättnings- och belöningsystem i bruk.

Sitras personal är starkt engagerad i sitt arbete. Personalens motivation och välbefinnande stöds bl.a. genom utbildning och mångsidiga hälsovårdstjänster som finns tillgängliga i samma fastighet. För att utveckla kunskap, färdigheter och attityder arrangerades egna utbildningsprogram och fritidsaktiviteter.

GRUNDKAPITALET

Det nominella värdet av Sitras grundkapital är 235 miljoner euro. Marknadsvärdet på grundkapitalplaceringarna var vid årets slut 755 miljoner euro. Inhemsk och internationella aktier, räntebärande papper, fastigheter och kapitalfonder utgör huvuddelen av grundkapitalplaceringarna.

På grund av det svåra marknadsläget minskade marknadsvärdet under året med 308 miljoner euro.

Förvaltningen av aktie- och ränteplaceringarna har över-

låtits till utomstående kapitalförvaltare. Mandatum Kapitalförvaltning AB, Alfred Berg Kapitalförvaltning AB, Lombard Odier & Cie, Morgan Stanley & Co. Int. Ltd samt JP Morgan Fleming Asset Management Ltd. anlätades under verksamhetsåret som Sitras kapitalförvaltare. I slutet av året fattades beslut om ett nytt kapitalförvaltningsmandat med Handelsbanken AB. Vid utgången av året var 73 procent av Sitras grundkapital placerat i inhemska placeringsobjekt.

FÖRSLAG OM DISPOSITION AV ÅRETS UNDERSKOTT

Styrelsen föreslår, att räkenskapsårets underskott på 24 880 681,22 euro överförs till tidigare års balanserade

under-/överskott.

RESULTATRÄKNING

(1 000 €)

	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000
	€	€
ORDINARIE VERKSAMHET		
Företagsfinansiering		
Intäkter		
Realisationsvinster	2 276	5 650
Intäkter från fondplaceringar	3 291	40 455
Intäkter från övriga placeringar	1 651	13 337
	7 218	59 442
Kostnader		
Kostnader för finansierade projekt	-30 440	-15 733
Övriga kostnader	-729	-679
Andel av gemensamma kostnader	-2 960	-2 505
	-34 129	-18 918
	-26 911	40 525
Forskning, innovativa projekt och utbildning		
Intäkter		
Intäkter från finansierade projekt	15	32
Kostnader		
Kostnader för finansierade projekt	-7 719	-5 066
Övriga kostnader	-273	-128
Andel av gemensamma kostnader	-1 264	-1 044
	-9 256	-6 238
	-9 241	-6 206
Administration		
Kostnader		
Personalkostnader	-5 901	-4 918
Avskrivningar	-622	-644
Övriga kostnader	-1 668	-989
Debiterade gemensamma kostnader	4 224	3 549
	-3 967	-3 002
Under-/överskott	-40 119	31 316
PLACERINGSVERKSAMHET		
Intäkter från placeringsverksamhet	88 855	248 721
Kostnader för placeringsverksamhet	-73 617	-80 469
	15 239	168 252
RÄKENSKAPSPERIODENS UNDER-/ÖVERSKOTT	-24 881	199 568

BALANSRÄKNING

(1 000 €)

	31.12.2001	31.12.2000
	€	€
AKTIVA		
Bestående aktiva		
Materiella tillgångar		
Maskiner och inventarier	1 288	988
Aktier och andelar	14 415	14 415
Övriga placeringar	142	185
	15 844	15 587
Placeringar		
Aktier och andelar	177 024	134 774
Riskkapitallån	16 875	9 927
Övriga lån	11 508	10 727
	205 406	155 428
Grundkapitalplaceringar		
Masskuldebrevslån	124 266	138 532
Aktier och andelar	222 119	263 325
Fondandelar	38 890	25 112
Fastigheter	30 190	26 161
Övriga placeringar	85 600	89 784
	501 065	542 914
	722 316	713 930
Rörliga aktiva		
Fordringar		
Resultatregleringar	5 546	9 430
Kassa och banktillgodohavanden	6 042	3 051
	11 588	12 481
AKTIVA TOTALT	733 904	726 411
PASSIVA		
Eget kapital		
Grundkapital	235 463	168 188
Överskott från tidigare räkenskapsperioder	403 375	271 082
Räkenskapsperiodens under-/överskott	-24 881	199 568
	613 958	638 838
Avsättningar		
Riskreservering	40 437	28 194
Främmande kapital		
Kortfristig		
Erhållna förskott	3	0
Resultatregleringar	22 397	19 369
Finansieringsverksamhetens skulder	57 110	40 009
	79 510	59 378
PASSIVA TOTALT	733 904	726 411

NÄKYMIÄ SITRAN HORIZONTISTA

Sisääntuloaulan graniittilattia, stuccomaalatu seinät ja palvelutiski luovat nykyaikaisen ilmeen. Taiteilija Ritva Puotilan tekstiilitaide tuo oman lisänsä sisustukseen.

Sitrان toimistotornin on suunnitellut Arkkitehtitoimisto Pekka Helin & Co.

Arkkitehtitoimisto suunnitteli Sitrان erikoistilojen kalusteet, ja ne toteutettiin suomalaisena puusepäntyönä Fiskarsissa.

12. kerroksen kirjasto toimii myös Sitrان henkilökunnan yhteisenä kokoontumistilana.

Toimistotilojen suunnittelussa on otettu huomioon työtehtävien luonne. Osa tiloista on toteutettu avotiloina ja osa erillisinä työhuoneina.

Hyvin varustetut kokoustilat palvelevat sitralaisia ja yhteistyökumppaneita.

Tornin 15. kerroksen stuccomaalatulla seinällä on taitelija Eeva Tiisalan taideteos Vaitinainen.

Esimerkki 11. kerroksen työhuoneesta.

Vuoden 2000 teräsrakennepalkinnon saaneessa talossa Cor-Ten -terästä on käytetty niin rungossa kuin yksityiskohdissa.

SITRAN UUDET NÄKÖALAT 12.2.2001

"Mitkä ovat Sitran ja Suomen viisi talenttia? Ne ovat erinomainen teknologiaosaaminen, sivistyksemme korkeus ja syvyys, kansallinen yhtenäisyys, perusarvot ja niiden varaan rakennettu hyvinvointiyhteiskunta sekä kansainvälinen rauhan rakentaminen."

– lainaus puhemies Riitta Uosukaisen epilogista Sitran toimitalon vihkiäisjuhlassa 12.2.2001

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto
Itämerentori 2, PL 160, 00181 Helsinki
Puhelin (09) 618 991, faksi (09) 645 072
www.sitra.fi